Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 129 (1629) ♦ Субота, 12 липня 1997 року ♦ Ціна договірна

ОБСЄ, НАТО І МИ

З прес-конференції Голови Верховної Ради України Олександра Мороза 10 липня 1997 року

Голова Верховної Ради Олександр Мороз провів прес-конференцію, присвячену підсумкам роботи української делегації на шостій щорічній сесії Парламентської Асамблеї Організації з безпеки та співробітництва у Європі (ПА ОБСЄ). Після короткої анотації до змісту роботи у Варшаві глава українського парламенту відповів на запитання журналістів, які стосувалися не лише міжнародної політики, а й внутрішніх проблем. На прес-конференції були присутні і члени делегації Верховної Ради, які брали участь у варшавській сесії, а також представники місії ОБСЄ в Україні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Врожай-97

Поки що в плюсах

За даними Мінсільгосппроду, на 9 липня скошено зернових та зернобобових з 600 тисяч гектарів, обмолочено з 400 тисяч. Жниволять дванадцять областей та Крим. В середньому намолочують з гектара: в автономії 26 центнерів, на Херсонщині — 27,2, на Одещині — 32. В середньому по Україні беруть по 27,2 центнера — на десять більше, ніж за аналогічний період торік.

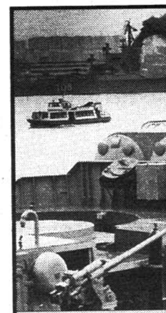
Інвестор під «парасолькою»

В австрійському місті Зальцбурзі завершився Економічний саміт країн Центральної та Східної Європи, участь у якому взяв Президент України Леонід Кучма.

Виступаючи на прес-конференції, повідомляє «Інтерфакс-Україна», Л. Кучма заявив, що підписання Хартії про особливе партнерство України й НАТО «стане хорошим сигналом, також і для іноземних інвесторів». «Я розцінюю підписану хартію, серед іншого, як захист іноземних інвесторів з боку країн—членів НАТО», — сказав він.

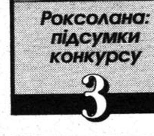
Президент підтвердив, що програма співробітництва України й Міжнародного валютного фонду «працюватиме». В той же час він висловив побажання, щоб «МВФ виходив з реалій, які складаються в тій чи іншій країні, а не з того, що написано на папері». «Я вважаю, що для МВФ поразка — не найкращий результат співробітництва», — сказав Президент.

(Закінчення на 3-й стор.).

Привіт РИБІ від КУРОЧКИ РЯБИ

Христофор ГРУША,
незалежний оглядач

... Телефонує Курочка Ряба Золотій Рибці та й каже: "Здрастуйте, кумо! Як-не-як, завтра — всенародне свято! Народ живе з вашим, кумонько, іменем на устах! Якщо у кого мокрі штани — кажуть, що він риби наловив, і навіть нашу епоху називають епохою риболовлі у каламутній воді. Така вам честь, така честь..." А Рибка відповідає: «Ой, не кажіть, кумасю! Коли доміношники кричать «риба!», я аж підплигую —де?! Ви знаєте, що підприємства Мінрибгоспу в першому кварталі зменшили обсяги вилову мене — включно, звиняйте, з консервами?» — «Та як же це, кумасю, я ж бачу, що ви лежите, пардон, на всіх прилавках у пристойному асортименті, й навіть вітчизняного виробництва!» — «Еге, лежу! Бо рибалки внутрішніх водойм та Азово-Чорноморського басейну зуміли мобілізувати зусилля й ловлять мене більше, ніж торік за цей же період. Але, кумо, в чужих морях ловити мене стало важче, дорожче, траулери, знаєте, за борги заарештовують...» — «А що ж робити?» — «Та якби держава надала рибопромисловикам довгострокові кредити. Флот, знаєте, зношений...»

(Закінчення на 9-й стор.).

ОБСЄ, НАТО і МИ

З прес-конференції Голови Верховної Ради України Олександра Мороза 10 липня 1997 року

(Початок на 1-й стор.).

Про роботу на шостій сесії ПА ОБСЄ

Делегація Верховної Ради взяла активну участь у роботі всіх трьох комітетів та у пленарному засіданні Парламентської Асамблеї. Офіційним доповідачем першого політичного комітету Асамблеї був представник України — перший заступник міністра закордонних справ Антон Бутейко. Його доповідь було відзначено як грунтовний доробок, що відображає нинішні реалії міжнародного життя та окреслює параметри майбутньої політики ОБСЄ. Підготовлений ним проект резолюції комітету практично без суттєвих змін затверджено членами комітету як складову частину підсумкового документу сесії.

Олександр Мороз зазначив, що всі поправки, запропоновані членами української делегації до резолюції економічного та гуманітарного комітетів ПА ОБСЄ, знайшли підтримку серед учасників цих комітетів та увійшли до Варшавської декларації. До резолюції економічного комітету, зокрема, за ініціативою української делегації, було включено дуже важливий для нас пункт, який закликав держави — члени ОБСЄ, відповідні організації та фінансові інститути активізувати свою діяльність з метою надання дійової допомоги Україні у справі ліквідації наслідків Чорнобильської аварії.

Враховуючи наявні випадки неадекватного розуміння та трактування принципу права націй на самовизначення, українська делегація запропонувала провести спеціальну конференцію експертів для обговорення та розробки офіційного трактування вказаного принципу, з урахуванням принципів територіальної цілісності та непорушності кордонів, оскільки ці три принципи входять у суперечність поміж собою.

У виступі Голови Верховної Ради на пленарному засіданні ПА ОБСЄ пролунала ініціатива щодо налагодження системи спостереження за дотриманням принципів і норм ОБСЄ на постійній основі шляхом утворення відповідного інформаційно-аналітичного центру.

Делегація Верховної Ради використала перебування в Республіці Польщі для подальшого розвитку взаємокорисних відносин між Україною і Польщею. Голова Верховної Ради зустрівся та провів переговори з прем'єр-міністром сусідньої країни, маршалами Сейму та Сенату. Також відбулася коротка бесіда глави нашого парламенту з Президентом Республіки Польща Александром Кваснєвським.

Сесію Парламентської Асамблеї було використано і для проведення двосторонніх зустрічей з керівниками парламентських делегацій інших країн — членів ОБСЄ. Зокрема, Бельгії, Білорусі, Болгарії, Великобританії, Греції, Грузії, Данії, Естонії, Італії, Казахстану, Киргизстану, Молдови, Росії, Румунії, Словаччини, Угорщини, Узбекистану, Фінляндії, ФРН, Чехії, Швейцарії, Швеції. На двосторонніх зустрічах було досягнуто домовленості щодо активізації співробітництва, координації позицій в рамках міжнародних організацій, наголошувалося на необхідності демонополізації процесу інтеграції України до структур європейського співробітництва.

Підбиваючи підсумок, Голова Верховної Ради підкреслив, що основні завдання, які ставила перед собою українська делегація, можна вважати виконаними.

Відносини України й НАТО

Щодо відносин ОБСЄ і Північноатлантичного альянсу, а також свого особистого ставлення до підписання Хартії України і НАТО в Мадриді, Олександр Мороз сказав, що, по-перше, між ОБСЄ і НАТО мають бути відносини такі, які передбачені у Варшавській декларації. Тобто, це має бути співробітництво двох структур, кожна з яких у свій спосіб розв'язує проблеми безпеки. Інститут НАТО — суб'єкт міжнародного права, і таким самим суб'єктом є ОБСЄ. Це також відображено в загальній декларації.

Щодо України і НАТО, то глава парламенту також вважає, що ці дві сторони є суб'єктами міжнародних правовідносин. І між ними мають бути визначені «правила гри», тобто юридично оформлені правила співробітництва.

Разом з тим, залишається незмінною позиція Олександра Мороза щодо розширення НАТО на схід: він вважає цей крок великою помилкою, яка робиться нині в світі. Проте, тим не менш, це питання вирішується саме так, причому вирішується юридично. Свою позицію мала зайняти відповідно й Україна, тобто, визначитися щодо співробітництва з альянсом та налагодження зв'язків з НАТО.

Олександр Мороз вважає, що Президент України Леонід Кучма мав право підписати у Мадриді разом із Генеральним секретарем НАТО Хав'єром Соланою цей політичний документ — Хартію про особливе партнерство між Україною та Північноатлантичним альянсом.

Внутрішні проблеми

На прес-конференції згадували про недавно поширене звернення Президента до парламенту, в якому було висловлено пропозицію Верховній Раді сформувати коаліційний уряд. Олександра Мороза запитували, чи готова Соціалістична партія, яку він очолює, представити свої кандидатури на посади міністрів у такому уряді.

На це глава парламенту відповів, що пропозиція про коаліційний уряд — не нова. Але, як відомо, на практиці все р... алізується не так, як планується. Це бачили минулого разу при формуванн... Кабінету міністрів, сказав Олександр Мороз. І потім, не можна говорити про коаліційний уряд, якщо немає коаліції в самому парламенті. Цьому не відповідає система виборів. Однак з урахуванням різних позицій депутатів можна представити кандидатів на посади в Кабінет міністрів. Соціалістична партія могла б розглядати цю пропозицію, формуючи весь Кабінет міністрів зі складу Соціалістичної партії, однак, очевидно, так питання розв'язувати не будуть.

Щодо майбутніх парламентських та президентських виборів і центристських позицій Олександра Мороза, то глава парламенту наголосив, що йо... позиція — це, насамперед, позиція ...лови Верховної Ради. Він вважає, що вона точно відбиває норми Регламенту і відповідає Конституції України. І такою ця позиція залишиться. А майбутніх виборів вона мало стосується.

Стосовно можливих кандидатур н... посаду прем'єра і термінів внесення ... до Верховної Ради Олександр Мор... сказав, що об'єктивно розглядатиме всі ці питання лише після звернення Президента в установленому порядку. Поки що ані консультацій, ані пропозицій з приводу розгляду можливих кандидатур на посаду прем'єра не було.

Підготувала Яна СТАДІЛЬНА.

Заява депутатських груп та фракцій Верховної Ради України

з приводу тиску на Верховний суд України, вчиненого в депутатському зверненні комуністів та соціалістів на ім'я голови Верховного суду України п. Бойка В. Ф. в газеті «Правда Украины» за 2 липня 1997 р.

Незважаючи на те, що наша держава «комуністичні примари» залишила в минулому і здається, що вже назавжди, практика комуністичного терору, практика нищення «непокірних» триває і сьогодні.

Прикладом таких дій у комуністичному дусі в стінах Верховної Ради України став моральний терор по відношенню до нашого колеги, члена депутатської групи «Конституційний центр» Володимира Пилипчука, який у минулому, дванадцятому, скликанні Верховної Ради очолював Комісію з питань економічної реформи і управління народним господарством, двічі обирався віце-президентом Генерального комітету Парламентської Асамблеї НБСЄ, очолював колектив, який розробив першу програму переходу України до ринкової економіки.

Ще у 1991 році В. Пилипчук створив та очолив групу з розробки дизайну та механізму впровадження української гривні. В той час антиукраїнські сили не дали змоги провести вчасно економічні реформи, впровадити ринкові відносини в нашому суспільстві і ввести в обіг стабільну грошову одиницю — гривню.

Але, незважаючи на тернистий шлях нашої економіки, у нас є тепер стабільна валюта. Це результат праці багатьох патріотів нашої держави, в тому числі і В. Пилипчука.

Однак саме ті антиукраїнські сили, які гальмували і до цього часу гальмують економічні реформи в Україні, протягом п'яти років намагаються знищити морально В. Пилипчука як політика, науковця, людину. В газеті «Правда Украины» було надруковано вісім сфальсифікованих статей щодо обставин друку гривні в Канаді, на основі яких проведено п'ять розслідувань діяльності В. Пилипчука. В діях В. Пилипчука не знайдено ознак злочину, порушень чинного законодавства. Але знадобилося цілих п'ять років, щоб В. Пилипчук зміг довести, що він не злочинець, що не завдав збитків державі.

У результаті останнього судового розслідування редактор газети «Правда Украины» визнав, що дії редакції і його власні, а також його колег щодо В. Пилипчука мають наклепницький характер і завдають шкоди діловій репутації позивачів. Окрім того, редактор згаданої газети погодився, щоб розмір матеріального відшкодування моральних збитків визначив суд.

Сьомого липня ц. р. мало відбутися чергове засідання суду, на якому повинні були визначити розмір відшкодувань моральних збитків, заподіяних «Правдой Украины» та її головним редактором В. Пилипчуку і його колегам.

Ось тут і сполошилися ліві сили, демонструючи єдність та підтримку дій газети, публікуючи депутатське звернення до голови Верховного суду України на сторінках тієї ж «Правды Украины» і допустивши при цьому порушення 126-ої статті Конституції України. Так, у кінці передостаннього абзацу звернення сказано: «Рішення про мирову угоду має бути скасоване...» Це прямі директиви Верховному суду України з боку комуно-соціалістичної групи депутатів. Цей вердикт винесений в несудовому порядку зазначеною групою і нав'язується Верховному судові. Закликають голову Верховного суду «втрутитись» у справу до розгляду її в районному суді. Дають кваліфікацію діям В. Пилипчука та вказівки, як діяти суддям судів різних інстанцій. Все, як в минулі часи — при комунізмі.

Сьомого липня 1997 року призначене судове засідання за позовом В. Пилипчука та його колег про захист честі і гідності не відбулося через те, що Верховний суд України витребував справу з Радянського районного суду м. Києва.

Це означає, що:

1. Тим самим порушено права позивачів, гарантовані 32 статтею Конституції України.

2. Голова Верховного суду України піддався впливу з боку комуністів та соціалістів — депутатів Верховної Ради і не допустив розгляду в призначений термін у районному суді справи, чим порушив ст. 126 Конституції України.

3. Голова Верховного суду України зреагував позитивно на звернення до нього комуністів та соціалістів, тобто заінтересованої, але непроцесуальної у справі сторони (політичних опонентів В. Пилипчука і його колег), ініціаторів продовження морального терору щодо В. Пилипчука, і виконав пропозиції, викладені в їхньому зверненні — це свідчить про політичну діяльність голови Верховного суду, що є порушенням ст. 127 Конституції України.

У свій час ми давали згоду на перевірку Генпрокуратурою України обставин друку гривні в Канаді та перевірку дій службових осіб при цьому. Але ми не допускали можливості втручання в роботу прокуратури, тиску на районний, міський та Верховний суд, де розглядалася справа. І прокуратура, і суди, та і сам редактор «Правды Украины» (яких не можна запідозрити як у симпатіях до центристів та правих, так і в антипатіях до лівих) не підтвердили правдивості публікацій у згаданій газеті. Одночасно в матеріалах парламентського розслідування фігурують звинувачення на адресу В. Пилипчука з боку лівих саме тими аргументами, якими оперувала до початку розслідування названа газета як ініціатор розслідування, тобто ліві повторювали ті звинувачення, які до цього подала газета.

Ми вимагаємо від Голови Верховної Ради України повідомити на сесійному засіданні про висновки Генеральної прокуратури України, що знімають будь-які звинувачення з народного депутата України В. Пилипчука.

Ми вважаємо аморальною і нечесною поведінку тих депутатів, які стали на захист провокаційних публікацій у газеті «Правда Украины» стосовно В. Пилипчука з метою продовжити моральний та політичний терор щодо нього, незважаючи на те, що наш колега, на відміну від деяких інших депутатів, зробив багато корисного для розбудови нашої молодої держави.

Ми вважаємо, що голова Верховного суду України п. Бойко В. Ф. порушив дану ним присягу судді.

Від «Конституційного центру» — М. Сирота;
від фракції «Рух за народ, за Україну» — В. Чорновіл;
від «Реформ» — С. Соболєв.

У номер

Пліч-о-пліч не лише з друзями, а й з проблемами

Триває перший фестиваль молодіжних та дитячих організацій «Пліч-о-пліч».

Учасників привітав Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, який відвідав з робочою поїздкою Ужгород.

Олександр Мороз мав зустріч із активом Закарпатської області, відвідав колективне сільськогосподарське підприємство «Ватра» в с. Концово Ужгородського району, міський хлібокомбінат № 1, приватне підприємство «РІО-КОЛА», провів дискусію із учасниками фестивалю.

189 юнаків і дівчат, які представляють 29 об'єднань різного політичного спрямування, працюють під керівництвом народних депутатів у чотирьох секціях: державне будівництво, економіка, Україна і світ, культура й освіта.

Інвестор під «парасолькою»

(Початок на 1-й стор.).

У Зальцбурзі Президент України зустрівся з групою американських експертів на чолі із заступником міністра фінансів США Девідом Ліптоном. Обговорювалися питання двостороннього співробітництва, а також контакти України з міжнародними фінансовими організаціями. Американська сторона, сказав прес-секретар українського Президента Дмитро Марков, виклала свою точку зору на варіанти поглиблення реформ. Л. Кучма відзначив, що Україна виконує основні параметри вимог Міжнародного валютного фонду, однак у першому пі[illegible]річчі 1997 року не одержала зовнішньої до[illegible]моги.

Федеральний канцлер Австрії Віктор Кліма під час зустрічі з Президентом України позитивно відгукнувся про підписану в Мадриді Хартію про особливе партнерство України й НАТО. Співрозмовники обговорили також економічні стосунки між країнами. Австрія, яка в другій половині 1998 року головуватиме в Європейському Союзі, має намір, за словами В. Кліми, посприяти підписанню Угоди про особливе партнерство між Україною та ЄС.

Синиця — не журавель, а Президент — не орнітолог

Україна, схоже, не одержить цього року 900 мільйонів американських доларів в рамках програми розширеного фінансування.

Віце-прем'єр-міністр України Сергій Тигипко підтвердив на прес-конференції заяву голови Національного агентства з реконструкції і розвитку Романа Шпека, яку той зробив на саміті держав Центральної та Східної Європи в Зальцбургу щодо нерайдужних перспектив одержання кредиту розширеного фінансування (EFF). За словами Сергія Тигипка, швидше за все, Міжнародний валютний фонд з огляду на невиконання Україною низки умов, передбачених програмою EFF, запропонує їй короткотерміновий проміжний кредит Stand by.

Нагадаємо: ще тиждень тому Леонід Кучма зауважив, що цього не досить для проведення економічних реформ належним чином. Схоже, тепер на владному Олімпі інша думка: краще мати синицю в руці, ніж журавля в небі.

Круті хлоп'ята — влада п'ята

Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим Анатолій Франчук критично відізвався про боротьбу правоохоронних і владних структур автономії з криміналітетом. Начальник Головного управління СБУ в Криму Олександр Касьяненко заявив, що ситуація в автономії майже катастрофічна: важелі впливу на найважливіші сфери державного регулювання можуть перейти до кримінально-тіньових атворитетів. Водночас визнано недостатнім виконання правоохоронними структурами, міністерствами, відомствами і місцевими органами влади Криму документів Президента, Верховної Ради і Кабінету міністрів України щодо боротьби з корупцією та організованою злочинністю.

Відбудовчі роботи на Волині завершують

До 15 липня мають намір завершити ремонт усіх пошкоджених червневою стихією житлових будинків у Волинській області, відновити енергопостачання і зв'язок з населеними пунктами. Це передбачено графіком першочергових заходів, затверджених Кабінетом міністрів України.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у прес-службі уряду, надалі планують здійснити ремонт будівель, спорудити замість зруйнованих бурею 36 нових житлових будинків і дві школи.

Відповідно до постанови Волинській адміністрації надано 3 млн. грн. з резервного фонду для ліквідації наслідків стихії. Область отримала кредит у 3 млн. грн., понад 9 млн. грн. надав Пенсійний фонд для погашення заборгованості з пенсій, Чорнобильський фонд — 2,3 млн. грн. для виплати заборгованості з компенсацій.

За підсумками розгляду питання про комплексне розв'язання проблеми ліквідації наслідків стихії, уряд, зокрема, надав додатково з резервного фонду 20,56 млн. грн.

З резерву області взято 2 тис. тонн дизпалива, 2 тис. тонн бензину, понад 40 тис. листів шиферу, пиломатеріали. Грошова допомога, матеріали надійшли від інших регіонів країни, а також Придністров'я.

Врожай-97

І на тік, і на держзамовлення

Жнива на Одещині в розпалі: хліб пішов не тільки на токи господарств, а й в рахунок державного та регіонального замовлень. Порівняно хороший урожай — навіть ячмінь, який збирають першим, у багатьох господарствах дає по 35—40 і більше центнерів зерна з гектара, озима пшениця на ужинок дейнде ще щедріша.

«Самсунг» — не комбайн-іноземець, яких на полях Одещини нині немало. «Самсунг» — телевізор однієї з престижних марок. Запитаєте, яке відношення має він до жнив? Пряме: його може виграти будь-хто з комбайнерів. А також — з трактористів. Саме такі телевізори — перші премії для учасників збирання нинішнього врожаю та оранки на зяб, що їх встановила Одеська облдержадміністрація. Названо й цілу низку інших премій: відео- й просто магнітофони, путівки до санаторіїв та будинків відпочинку. Причому, ними можуть бути нагороджені не лише механізатори, а й фахівці агропромислового комплексу, керівники господарств, райсільгоспуправлінь і навіть райдержадміністрацій.

Для кожної категорії працівників, щоправда, визначено окремі критерії оцінки їх праці. Так, аби стати власником «Самсунга», комбайнерові треба не просто випередити своїх колег, а й намолотити за сезон не менш як 2 тисячі тонн зерна — це потужним імпортним агрегатом. На «Ниві», «Колосі» та «Єнісеї» виробіток може бути вдвічі меншим — тисяча тонн. На оранці, щоб одержати таку саму премію, необхідно тракторами К-700 та К-701 підняти зяб на площі в тисячу гектарів, а Т-150К й ДТ-75 забезпечити виробіток в 600 гектарів. Визначено критерії й для одержання механізаторами других та третіх премій.

Ті керівники господарств, які першими в своєму районі забезпечать виконання державних та регіональних замовлень на хліб, а також ті, підприємства яких першими завершать оранку на зяб, одержать відеомагнітофони. Такі самі критерії враховуватимуться при преміюванні фахівців агропромислового комплексу, керівників районних управлінських і владних структур, яким виділятимуться безплатно, зрозуміло, путівки на лікування та відпочинок.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Парламентська хроніка

ЛЕГКОВИКАМ БЛАГОДЕНСТВІЄ

Вечірнє засідання 10 липня

Сесія розглянула проект закону про списання заборгованості відкритого акціонерного товариства «АвтоЗАЗ». Хоча, власне, питання ставилося набагато ширше. Доповідачем був міністр машинобудування, ВПК і конверсії Василь Гуреєв. Він, зокрема, зазначив, що економічна криза останніх років призвела до межі банкрутства одне з найбільш ефективно працюючих у недавньому минулому підприємств — Запорізький автомобільний завод. Падіння обсягів виробництва, хронічна заборгованість, відсутність обігових коштів, масові звільнення робітників [illegible]арактерна картина для усіх підприємств автомобілебудівної підгалузі машинобудування. Водночас фінансова криза, відсутність необхідних кредитів у банківських структурах не дають сьогодні можливості відновити процес виробництва на цьому підприємстві і підприємствах-суміжниках. За таких умов єдиний шлях відновлення виробництва — залучення іноземних інвесторів. Проведені з провідними фірмами світу переговори про співробітництво в галузі виробництва легкових автомобілів дали змогу визначити кращим проект корпорації «ДЕУ» за участі корпорації «Дженерал-Моторс». Залучення великих інвестицій, створення нових потужностей з виробництва сучасних моделей автомобілів у кількості 250—300 тисяч машин на рік, спорудження автоскладального заводу, а також практично нового моторного виробництва на Мелітопольському заводі. Має бути завантажено понад 120 підприємств України з чисельністю працюючих близько півмільйона чоловік. Проект передбачає також створення в Україні сучасної мережі збуту та обслуговування автомобілів. Робота спільного підприємства має здійснюватися з урахуванням чинного законодавства про працю, збереження робочих місць та інших соціальних гарантій. Проект носить міжрегіональний характер; зі створенням СП до його реалізації буде залучено підприємства та науково-дослідні інститути Запорізької, Дніпропетровської, Київської, Житомирської, Львівської та ряду інших областей.

Водночас доповідач зазначив, що кожен пункт проекту закону детально опрацьований, виходить з принципових умов, визначених інвесторам, відхилення бодай однієї з них призведе до руйнування проекту. Отже, вибору як такого немає, тож бери, що дають...

Незважаючи на всю видиму привабливість проекту, депутати не були надто оптимістичними щодо його оцінок і перспектив реалізації. Зокрема, Богдан Ярошинський поставив питання: на які цілі «спалено» величезний кредит, одержаний «АвтоЗАЗом», який сьогодні доведеться списувати з об'єднання, а розплачуватися за нього мусить держава? На що прямої відповіді міністр так і не дав.

Віктор Суслов, який виступив із співдоповіддю, закликав не піддаватися спокусі «благополучних» цифр й обіцяного «благоденствія», а підійти до проекту всебічно і виважено, особливо, щодо надання спільному підприємству різних пільг, термін яких визначено чималий — десять років.

Після обговорення проекту за скороченою схемою (два «за», два «проти»), сесія прийняла проект у першому читанні. Також у першому читанні прийнято проект закону «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні». Насамкінець після короткого обговорення було прийнято проект закону «Про оренду землі».

Іван ДМИТРЕНКО.

Якщо завтра епідемія...

Ранкове засідання 11 липня

Парламент розглянув проект постанови Верховної Ради про дозвіл Кабінету міністрів щодо використання кредиту, наданого урядом Іспанії. Однак, розглядаючи цей проект як документ на виконання ратифікованого напередодні Меморандуму про порозуміння щодо фінансового співробітництва між урядами України та Іспанії, Верховна Рада змушена була повернутися, власне, до самої процедури ратифікації. Голова Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов заявив, що під час голосування за ратифікацію народні депутати мали на руках три проекти, і не всі зрозуміли, за який віддати свої голоси. Отже, спершу довелося приймати рішення про ратифікацію меморандуму, додавши до цього ще один пункт про механізм ефективного використання іспанського кредиту. А сума чимала — 25 мільйонів доларів. Тому рішення про доцільність використання частини цього кредиту прийматимуть у кожному разі окремо і лише за умови, якщо уряд подасть необхідні документи, зокрема, про номенклатуру товарів, на придбання яких підуть ці кошти.

Так, власне, і вийшло із постановою про дозвіл на використання шести мільйонів доларів з цього кредиту. Вони, як зазначив голова профільного комітету Анатолій Даниленко, будуть спрямовані на придбання ветеринарних препаратів, насамперед, вакцини проти захворювання тварин на чуму, туберкульоз, ящур тощо. Майже всі народні обранці одностайно висловились за необхідність надання кредиту саме на ці потреби. Причому, самі ж депутати-аграрники зауважили, що побоювання щодо нецільового використання цих коштів, їх розкрадання — безпідставні, оскільки, мовляв, не можна вакцинувати одну частину колгоспного стада, а іншу — ні, як і не можна обділити господарства інших форм власності, адже епідемія не знає кордонів.

В результаті постанову з цього питання було прийнято. Потім парламент приступив до розгляду в другому читанні законопроекту про сільськогосподарську кооперацію. За більшість статей проголосували без особливих дебатів. Хоча і була пропозиція народного депутата Анатолія Моцпана про обрання голів сільськогосподарських кооперативів прямим таємним голосуванням, яку в поіменному режимі прийняти не вдалось.

Анатолій БЕНЬ.

У номер

● *Київ*

Основний Закон – на скрижалі

Відбулася презентація колекції видань, присвячених першій річниці Конституції України: «Конституція Пилипа Орлика», «Історія української Конституції», 1-ша книга II тому «Конституції незалежної України» та часопис «Українське право».

Ці видання є продовженням серії наукових та просвітницьких робіт, які започаткувала Українська Правнича Фундація в співпраці з Міністерством юстиції.

У презентації взяли участь міністр юстиції України Сергій Головатий, суддя Конституційного Суду України Микола Козюбра, інші українські правники та науковці.

● *Донецьк*

А перший внесок – від Бубки

Однією благодійною організацією стало більше — в Донецьку зареєстровано фонд, названий на честь шахтарської столиці. Фонд уже взяв під опіку щойно відкритий притулок для 100 дітей і призначив стипендію двом юним музикантам. Підтримуватимуть благодійників, а також тисячі земляків, що потребують допомоги, близько 40 підприємств і фірм. Перший внесок до фонду зробив знаменитий донецький спортсмен Сергій Бубка.

● *Чернівці*

Зсув коригує біографію міста

Буковинські археологи були приємно подивовані, коли, обстежуючи місця позаторішнього зсуву, який свого часу завдав місту великої шкоди, виявили чимало решток матеріальної культури наших пращурів. Зокрема, знайдено уламки посуду, наконечники стріл, жіночі прикраси. Більшість речей, як стверджують фахівці Буковинського центру археології, датується I тисячоліттям до нашої ери. Отже, це може бути підставою для перегляду офіційного літочислення Чернівців. За деякими літописними даними, їх було засновано 1408 року. Якщо розкопки будуть вдалими й допоможуть виявити старовинні поселення в зоні зсуву, то столиця буковинського краю «постарішає» на кілька століть і вважатиметься одним з найдавніших міст Європи.

Подія тижня

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Ми вже не територія...

СТАЛОСЯ: у Мадриді дев'ятого липня Президент Леонід Кучма і представники 16 країн — членів Північноатлантичного союзу поставили підписи під Хартією про особливе партнерство України з НАТО, що формалізувало відносини нашої держави з блоком.

До цього дня Україна йшла з 1994 року, коли стало зрозуміло, що НАТО на схід таки рушить, і перед нами замаячіла перспектива стати буферною державою. Аж ніяк не скажеш, що процес налагодження контактів із цим військово-політичним блоком був суціль гладеньким. Адже, оголосивши себе без'ядерною і позаблоковою, Україна взяла на себе певні міжнародні зобов'язання, порушувати які означає діяти всупереч загальноприйнятим нормам. Плюс далеко не однозначне, переважно негативне, ставлення населення до НАТО. Крім того, і Захід не бачив у нас можливого партнера, а лише бідну країну, якій необхідні фінансові вливання.

Тепер держави — члени НАТО, підписавши хартію, визнали, що незалежна, демократична і стабільна Україна є одним із ключових факторів стабільності в Європі. Вони висловили підтримку гарантій безпеки, наданих ядерними державами Україні як без'ядерній державі — учасниці Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, і поважатимуть її суверенітет, незалежність та територіальну цілісність.

Тут важливо зрозуміти: хартія — не юридичний документ, а Україна не порушувала і не порушує питання по вступ до НАТО. Принаймні, про це в один голос заявляють лідери нашої держави.

Протягом цього тижня я уважно стежила за публікаціями в зарубіжній пресі про саміт у Мадриді і, зокрема, відзиви про підписання хартії. Здається, чи не найбільше коментарів стосувалося визнання країнами —членами НАТО того, що Україна віднині є... не територією колишнього СРСР, а центральноєвропейською державою. Треба ж, а ми досі в цьому не сумнівалися...

Правда, з цього приводу не варто бити у литаври. Адже за цим є й застереження: оскільки Україна розташована все-таки на не до кінця визначеному євроазіатському просторі, то політику щодо неї наші нові партнери будуватимуть, виходячи з цього. Тому я добре зрозуміла шпильку французької газети «Дерньєр нувель д'Альзас»: «Холодна війна закінчилася, радянської загрози більше немає, і Білому дому немає потреби виявляти у відносинах із європейськими партнерами делікатність: вони аж ніяк не можуть обмежити свободу дій США. Вашингтон так уявляє собі ідеальну структуру НАТО: клуб рівноправних держав під головуванням Сполучених Штатів».

Але що не кажи, а співробітництво все-таки краще, ніж розбрат. А там, диви, може, нас колись і визнають справжньою європейською державою. Без будь-яких застережень...

Умова тижня

Відмовляться — доведеться ліквідувати

У разі, якщо Росія відмовиться надати «справедливу» компенсацію вартості стратегічних авіаційних комплексів за рахунок державного боргу України, не виключено варіант їх ліквідації», — заявив заступник міністра оборони України, командувач українських ВПС Володимир Антонець.

На прес-конференції в Києві він відзначив, що ліквідація тільки одного стратегічного бомбардувальника ТУ-160 обійдеться Україні в 200 тис. доларів, ТУ-95 МС — в 167 тис. доларів.

Сьогодні Україна має 19 стратегічних бомбардувальників ТУ-160 (1985—1991 років випуску) і 21 літак ТУ-95 МС (1987—1991 років випуску). «Всі вони, за винятком одного літака ТУ-160, перебувають у робочому стані», — сказав командувач.

В. Антонець виключив можливість передачі українських стратегічних бомбардувальників третій країні, нагадавши про вимоги Договору про скорочення й обмеження стратегічних наступальних озброєнь, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Пропозиція тижня

Стикування з Інтерсупутником

Кабінет міністрів України прийняв пропозицію Національного космічного агентства та МЗС країни про приєднання до міжнародної системи та організації космічного зв'язку (Інтерсупутник).

Відповідно до постанови уряду «Про реалізацію заходів щодо вдосконалення космічних технологій» від 28 червня №649, МЗС доручено здійснити необхідні процедури, пов'язані з вступом Кабміну до Міжнародної організації зв'язку через штучні супутники Землі (Інтелсат) та Міжнародну організацію космічного зв'язку (Інтерсупутник).

Державне підприємство «Укркосмос» призначено учасником експлуатаційних угод в Інтелсаті, Інтерсупутнику та Європейській організації супутникового зв'язку (Євтелсат).

Національному космічному агентству доручено фінансувати витрати, пов'язані з внесками до міжнародних організацій Інтелсат, Інтерсупутник, Євтелсат, а також із впровадженням супутникових комунікаційних технологій, будівництвом відповідних мереж.

Оренда ресурсів супутникових систем зв'язку та мовлення окремими користувачами здійснюється винятково через «Укркосмос», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Пуск тижня

Перший і єдиний введено в дію

Енергоблок Хмельницької атомної електростанції введено в експлуатацію після закінчення планового попереджувального ремонту.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» на Хмельницькій АЕС, нині навантаження енергоблока досягло 400 МВт, знято вібраційні характеристики турбогенератора, тривають роботи, пов'язані з подальшим підйомом потужності до номінального значення.

Ремонт енергоблока тривав 66 днів. На Хмельницькій станції експлуатується один енергоблок ВВЕР-1000 потужністю 1 ГВт. Інші три поки що не добудовано.

Дошка пошани

Не треба во-во!

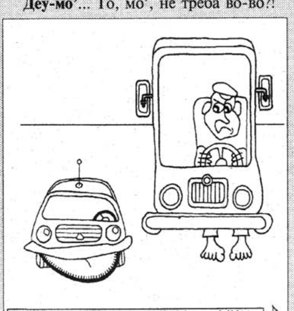
Деу-хто? Уряд направив на розгляд парламенту законопроект «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні».

Деу-як? Він (проект) звільняє від усіх мислимих і немислимих податків (зокрема, і на землю) на 10 (!) років одного-єдиного інвестора ВАТ «АвтоЗАЗ» —південнокорейську «Деу»...

Деу-во! Зацікавлені (окремі народні обранці та кабмінівські чиновники) кладуть у кишені «зелене» во-во, корпорація отримує в Україні над-во-во, а Україна — во-такенну дулю!

У нас із вами замість авто з'являється просто... во-во. Самі здогадуєтеся.

Деу-мо'... То, мо', не треба во-во?!

«Три кольори мої, три кольори...»

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів». Сеня з усієї сили гамселить кулаками у двері.

— Фарби! Мерщій мені фарби!

— Сеню, то ти тепер художник?!

— Сам ти художник! Я — без п'яти хвилин новий прем'єр-міністр!

Сеня вириває з рук лікаря фарби... і заходиться розквацювати свої червоні підтяжки. Одна шлейка стає жовто-блакитною, друга залишається червоною...

— Тепер уже Верховна Палата обов'язково за мене проголосує. Я і «лівим» і «правим» підходжу, — Сеня хвацько ляскає об пузо різноколірними шлейками.

— Сеню, а щоб уже напевне було, ти і голову свою отак розфарбуй.

— Ге! То ти, я бачу, теж хлопець не дурень! Може, моїм першим віцепрем'єром будеш?!

Хартія без ножа ріже

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик раз у раз вистромлює голову з лазу...

— Юзику, щось виглядаєш?!

— Та Харитю, хай їй біс!

— Може, хартію?! Хартію про особливе партнерство з НАТО? Бігме, навіщо вона тобі?!

— Як це! Ти ж сам читав, що нам комуністи обіцяють: «... После вступления хартии в силу правящий режим будет надежно защищен натовскими штыками от собственного народа». Штиками, чуєш! Мені б новенького! Бо мій тесак зовсім стесався. Ним не те що жоден режим не вбороніш — старшого брата не поголиш...

До питання про гігієну

— Чув? Дурдинець пообіцяв розмазати Головатого по стіні!

— Дурниця! Ти коли-небудь бачив Василя Васильовича в рукавичках?!

— До чого тут рукавички?

— Тю! А що, отак ЧИСТИМИ РУКАМИ і розмазувати?..

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Василь БАБУХ, «Голос України»

Анонс тижня

Стане місто великим вернісажем

ДОВГО вишукували експерти Ради Європи українське місто, на базі якого можна було б провести свою великомасштабну акцію — міжнародний мистецько-культурологічний симпозіум «Обличчям до обличчя». Після тривалих дискусій перевагу було віддано Чернівцям.

Чому саме їм? На це та інші запитання я попросив дати відповідь куратора проекту, відомого українського художника, директора галереї «Київ» Анатолія Федірка.

— Стосовно вибору місця проведення запланованої акції Рада Європи мала свої чіткі критерії. Місто мало бути старовинним, із самобутньою архітектурою і водночас мати давні культурні, історичні й економічні традиції, служити взірцем толерантного міжетнічного співіснування. Саме все це притаманне колишнім і сьогоднішнім Чернівцям. Неповторний ландшафт столиці буковинського краю дає змогу вигідно розмістити тут просторово-портретну композицію, яка має бути створена провідними художниками з восьми європейських країн — Австрії, Німеччини, Молдови, Румунії, Росії, Польщі, України та Чехії. І в цьому Чернівці теж мають велику перевагу.

— Розкажіть детальніше про те, якою буде ця експозиція під відкритим небом?

— З 10 по 24 вересня нинішнього року в Чернівцях працюватиме велика група наших і зарубіжних художників. Вони мають створити серію з 26 панно, що прикрасять заповідну частину міста. Митці вкраплять у композиції портрети знаменитих діячів культури, політиків, підприємців — представників різних національностей, які залишили помітний слід у культурно-мистецькій спадщині Чернівців.

Після завершення міжнародного симпозіуму, панно будуть перевезені до Києва, де з ними ознайомляться жителі столиці під час святкування першої річниці вступу України до Ради Європи.

Згаданий проект здійснюється при підтримці комісії з питань комунікації, культури й спорту Ради Європи, міжнародного координатора проекту Ради Європи (Фонд короля Бодуена, Бельгія), Українського фонду культури, Чернівецького відділення фонду, Фонду сприяння розвитку мистецтв України, Спілки художників України, Чернівецької облдержадміністрації та Чернівецького міськвиконкому.

Чернівці.

Потрясіння тижня

Сергій ВЛАД, журналіст

Для нас, специфічних, 900 мільйонів доларів — не гроші

Очевидне розчарування місії Міжнародного валютного фонду здобутками українського уряду в рамках угоди розширеного фінансування (EFF).

Власне, з'ясувалося, що ухвалений парламентом держбюджет на цей рік у стилі аля-традиція не витримує ніякої критики не лише з боку доморослих, а й заморських експертів. Віце-прем'єр Сергій Тигипко, щоб не наврочити, висловлювався з приводу надання першого траншу кредиту EFF аж надто обережно. Тим часом уряд розраховує одержати вже нинішнього року близько 900 мільйонів доларів. Але, але...

Перше «але», як міг, розтлумачував цього тижня заступник міністра енергетики Володимир Дарчук. Схоже, його шеф, який одержав догану за надмірне захоплення вексельними та бартерними розрахунками ще в травні, відмовився від коментарів. Тим паче, що й коментувати нібито нічого — енергетичного ринку не створено: не приймати ж усерйоз енергорозподіл за телефонними дзвінками за вагони імпортних цяцьок! Отже, як і в старі часи, у Володимира Дарчука аргументів було обмаль, зате пропозицій чимало. Щоб не повторювати, нагадаю, що в наступному кварталі, а МВФ це пропонував зробити ще наприкінці минулого року, тарифи на електроенергію буде підвищено на 20 відсотків. Для комунальних споживачів — більше, для промислових — менше.

Друге «але», яке стримує експертів МВФ надати «зелене світло» кредитній угоді з розширеного фінансування, як і годиться, на прес-конференції розтлумачував глава Державної податкової адміністрації Микола Азаров. Схвально відгукнувшись про новий закон про ПДВ (єдиний недолік його, як написала одна з газет, що він надто хороший для такої країни, як Україна), Микола Янович, тим часом, висловився щодо незручності термінів його введення у дію, мовляв, 1 серпня — розпал відпусток. Утім, експерти МВФ помітили навіть більше: податок на прибуток підприємств запроваджується також у пляжний сезон, а власне бюджет, крім ще кількох статей, — у розпал різдвяних свят, які вже відшуміли. Звісно, капіталістів засмутило фактичне перенесення податкової реформи на серпень, але не так, щоб дуже. Значно більше їх вразила процедура розподілу бюджетних коштів, яка, звичайно, не для слабкодухих. Експертам валютного фонду важко зрозуміти, чого варта в Україні нова справа. І взагалі, їм важко зрозуміти нас.

Схоже, відчуваючи, що кредит EFF під загрозою, за нас, специфічних, сказав своє оригінальне слово і Президент Леонід Кучма. Мовляв, затримуючи цей кредит, МВФ ллє воду на млин соціалістів і комуністів.

Олена АБРАМОВА, «Голос України»

Очікування тижня

Тепер і Київ доріс до року. Класичного!

17 липня в столичному Олімпійському комплексі відбудеться подія, в якої є всі шанси стати найграндіознішим шоу цього року. У Київ прийдуть легендарні «Скорпіонз» — рок-група, що виконує власні композиції більш як 30 років, і до того ж — єдина німецька група, яка завоювала світову популярність. На дводгодинному концерті звучатиме лише «жива» музика.

У грандіозному проекті беруть участь 28 телекомпаній та 26 FM-радіостанцій зі всієї України. Кажуть, що акцію підтримав навіть наш Президент.

Організатори концерту підготували для киян безліч приємних сюрпризів, що почнуться вже напередодні шоу, 16 липня. У цей день, почувши звуки, схожі на гарматні постріли, не дивуйтеся — це феєрверк, влаштований на честь прильоту знаменитих музикантів. А 17-го власники заповітних квитків (ціни на які, до речі, досить демократичні — від 10 до 360 гривень) можуть вже до 18.00 приходити в Олімпійський: там відбудеться дискотека, пивні конкурси, вручення всіляких подарунків — майок, кашкетів тощо. Глядачі стануть свідками різних піротехнічних ефектів. До речі, завдяки фінансовій підтримці організаторів та спонсорів шанувальники «Скорпіонз» з інших міст України зможуть замовити автобуси, які довезуть їх до Олімпійського та назад. Отже, бажаючі насолоджуватися «живим звуком» живої легенди, готуйтеся отримувати задоволення!

Тетяна ПИРОЖОК, студентка

Охорони здоров'я не існує. Є скалки медичної допомоги

Констатація тижня

СЬОМИЙ рік Україна має «від'ємний приріст населення». Це означає, що за кожний з трьох останніх років вмирає майже на 250 тис. чоловік більше, ніж народжується. Прогнози не втішають: така тенденція спостерігатиметься до 2000 року.

За цієї ситуації Міністерство охорони здоров'я змушене було розпочати реформування галузі. До Кабінету міністрів України подано близько 20 проектів постанов, більшість яких прийнято урядом.

Міністр охорони здоров'я А. Сердюк у своєму виступі на Верховній Раді запевнив, що ситуація з ліками для «пільговиків» та малозабезпечених громадян поліпшиться. Проектом постанови Кабміну України визначено категорії населення, яких при амбулаторному лікуванні безплатно забезпечуватимуть медикаментами, переважно вітчизняними.

З метою запровадження пільгового режиму оподаткування виробників ліків згідно з прийнятим Верховною Радою Законом «Про податок на додану вартість» від ПДВ звільнено реалізацію вітчизняних медикаментів та виробів медичного призначення.

Одним з найболючіших є питання про оплату за медичні послуги. Сьогодні більшість хворих ідуть на операцію зі своїми ліками. Чи законно це? З огляду на ст. 49 Закону — ні. За словами Юрія Спіженка, голови Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства, для функціонування галузі необхідно 8,3 млрд. грн., а в державному бюджеті передбачено лише 2,3 млрд. «Охорони здоров'я не існує. Є скалки медичної допомоги», — підсумував Юрій Спіженко. На його думку, враховуючи складне економічне становище, необхідно дати інше трактування ст.49. Конституції. Наприклад, на кілька років дозволити платні послуги за згодою пацієнта.

Стан справ у системі охорони здоров'я обговорювався також на засіданні останньої колегії МОЗ України. Як зазначили доповідачі, щоб зекономити кошти, Кабмін прийняв постанову «Про затвердження нормативів потреб у стаціонарній медичній допомозі в розрахунку на 10 тис. населення». Нові штатні нормативи дозволять скоротити 60 тис. посад медичного персоналу з фондом заробітної плати на рік 95 млн. грн. та 11 тис. посад адміністративно-управлінського персоналу з фондом заробітної плати 20 млн. грн.

Конкурс на недержавну премію імені Олеся Гончара

Конкурс тижня

Шанувальники творчості видатного українського письменника Олеся Гончара доцент факультету славістики публіцист Тетяна Куштевська та Дітер Карренберг із Ессена (Німеччина) заснували премію імені Олеся Гончара для молодих письменників з метою підтримки інтелектуального напряму в українській літературі, пошуків художнього відображення дійсності з урахуванням досвіду творчості попередників, зокрема творчості Олеся Гончара, чия роль лишається незмінною в подальшому розвитку літературного життя України.

Премія присуджується автору віком до 30 років з України чи діаспори:

— за кращий роман на історичну або сучасну тему (не менше 150 рукописних сторінок), написаний українською мовою;

— за цикл оповідань або повість;

— за грунтовну літературно-дослідницьку роботу, присвячену творчості О. Гончара.

Відбір рукописних і надрукованих творів — до 31 грудня поточного року. Його проводить номінаційна комісія. Виділені нею п'ять творів розглядає журі конкурсу, створене засновниками премії й СПУ. Журі таємним голосуванням визначає лауреата премії.

Присудження премії приурочується до дня народження Олеся Гончара — 3 квітня.

Розмір премії:

— за роман — 1000 німецьких марок,

— за цикл оповідань, повість — 500 марок,

— за літературно-дослідницьку роботу — 500 марок.

Щорічно присуджується одна премія в 1000 марок або дві по 500 марок.

Подання творів на адресу Спілки письменників України: **252024, Київ-24, Банкова, 2. Комісія по творчій спадщині О. Гончара.**

Адвокати вимагають захисту

Заява тижня

Спілка адвокатів України оприлюднила заяву за підписом народного депутата, голови Спілки адвокатів Віктора Медведчука, щодо вимог суворого дотримання професійних прав адвокатів, гарантій їхньої діяльності. В документі зазначається, що останнім часом на адвокатів чинять шалений тиск — аж до фізичної розправи — сили, яким не до вподоби громадська позиція правозахисників. Трагічна загибель відомого кримського адвоката, керівника фірми «Фідес» Юрія Стребуля ще раз нагадала про існування сил, які задля своєї користі готові на вбивство. Спілка висловлює глибоке співчуття рідним та близьким загиблого, і звертається до керівництва Генпрокуратури України та МВС з проханням мобілізувати всі сили для розкриття цього злочину.

Адвокати сподіваються, що Верховна Рада терміново розгляне поданий Спілкою проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про адвокатуру», який сприятиме дотриманню прав людини, утвердженню законності та правопорядку.

Кримінал тижня

Кому заважав голова?..

У селі Липецьке Котовського району Одещини скоєно страшний злочин — пізно вночі з вогнепальної зброї вбито голову тутешнього КСП Василя Мойсеєнка та його дружину, вчительку місцевої школи. Василь Іванович керував колективним господарством 26 років, залишив по собі добрий слід. То його турботами село перше в районі газифіковано, зведено чудові палац культури і школа, ряд виробничих та адміністративних об'єктів. Кому ж не догодив ветеран? Розпочато слідство, яке, сподіваються обурені злочином селяни, має дати відповідь на це запитання.

Віктор ХОМЕНКО, «Голос України»

Рефат ЧУБАРОВ: ЩОЛІТА, У СЕРПНІ, ЇДУ НА АЙ-СЕРЕЗ

Хто є хто

Із досьє редакції:

Рефат Чубаров — заступник голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Член Організації кримськотатарського національного руху. Заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу.

Народився 1957 року в Самарканді (Узбекистан). Закінчив Московський державний історико-архівний інститут, історик-архівіст. Оскільки до Криму його не пустили, поїхав на батьківщину дружини. За рік роботи став директором Латвійського держархіву. Був обраний депутатом Ризької міськради (фракція Народного фронту Латвії). Володіє чотирма мовами.

Виховує трьох дочок.

— Рефат-ага, ви живете на історичній батьківщині. Це закономірність, яку довелося доводити комусь...

— Щороку, в перший тиждень серпня, обов'язково їду до загубленого в горах під Судаком села Ай-Серез (нині — Міжріччя). Тут жили мої предки. Звідси в 1944 році депортували моїх майбутніх батьків — Абдурахмана та Аліме, яким було тоді по одинадцять років... І от тепер у серпневі дні на місці колишнього кладовища, стертого з лиця землі після депортації, де нині зібрано дивом уцілілі могильні камені, збираються односельці Ай-Сереза та їхні нащадки. Приїздять вони з різних місць півострова, а також із Узбекистану, Росії, Німеччини, США, Туреччини...

Такі поїздки, такі зустрічі надають сильного імпульсу, вони мовби відсувають негаразди, додають сил і бажання зробити все можливе для того, щоб якнайшвидше були облаштовані ті, хто з неймовірними труднощами і втратами повертається на батьківську землю після багаторічного вигнання. Це і є закономірність...

Мої батьки, переживши жахи депортації, пройшовши нескінченні кола пекла з комендантськими режимами у місцях висилки, змогли виховати у своїх дітях віру в людей, у добро, у справедливість, навчили нас терпінню й увазі до чужого болю. Тепер ми з дружиною Інгрідою прагнемо прищепити всі ці якості нашим донькам — Риті, Дінарі, Ніярі.

Батьки жили постійним прагненням повернутися на землю предків — це стало й моєю мрією.

— Професійний архівіст став професійним політиком... Як сталося це перетворення?

— Гадаю, це пояснюється суттю моєї основної професії — архівіста. Після закінчення інституту мене не допустили до роботи в Кримському обласному архіві (причина — заборона за національною ознакою). Працюючи в Латвії, я мав доступ до багатьох сховань від громадськості документів. Їх вивчення викликало нові питання на додаток до тих, які накопичилися ще з дитинства. У пошуках відповідей я познайомився з новими людьми — і в середовищі кримськотатарського національного руху, і латвійської та української інтелігенції. Отож, прихід у політику був, так би мовити, усвідомлено вимушеним.

І треба усвідомлювати те, що вже протягом 5—6 років десятки тисяч сімей кримських татар, які повертаються з депортації, живуть у недобудованих оселях, селищах, де вони намагаються облаштуватися, нема води, доріг, світла. Нескінченно це не може тривати. І тому, мабуть, слід приймати незвичайні рішення. Виходом із цієї ситуації могли б стати довгострокові індивідуальні пільгові кредити і позики на будівництво житла. Зрозуміло, вільних ресурсів нема, тому можна було б частково використати міжнародні кредити. Безперечно й те, що Україна і кримськотатарський народ залишилися сам на сам з проблемою облаштування сотень тисяч репатріантів. Тому, на мій погляд, слід продовжувати спільні пошуки шляхів залучення міжнародного співтовариства, країн СНД до участі у розв'язанні цієї проблеми. Необхідно також ухвалити й спеціальний закон про статус кримськотатарського народу (нації) в Україні. Цей народ повинен бути цілісним, бо Крим — це історична батьківщина кримських татар, котра цілком перебуває у межах держави Україна. Цей народ не має етнічно тотожної держави поза Україною, причому він самоідентифікує себе як корінний народ України. Тому уникнення розгляду і ухвалення відповідного закону не дозволяє сповна стабілізувати ситуацію в Автономній Республіці Крим.

— Мабуть, і кримський парламент повинен працювати на стабілізацію?

— Так. Але нинішній його склад в цілому, на жаль, не здатний на це. Міркуйте самі: за три роки змінилося чотири голови парламенту, не раз переобирали президію Верховної Ради АРК. Протягом останніх років, особливо в період «правління» блоку «Россия», конфронтація з Києвом досягла апогею. Кримський парламент намагався вивести півострів з політико-правового простору України. А чіткої політики держави Україна стосовно автономії не простежувалося. Кримські сепаратисти сприймають це як слабкість держави взагалі. Ось і виходить, що в пошуках «ворога» або відповіді на запитання: «Хто винний?» —вказують на кримських татар, котрі підтримують у Криму державність України, і на центральні органи державної влади України.

Тому треба усвідомити, що грою у мовчанку самі по собі проблеми Криму, а отже, і України, не розв'яжуться.

Сімферополь.

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

«Щоби зробити сервіс для іноземців, необов'язково деформувати Київ»

Таким був вердикт перших в історії міста громадських слухань з однієї надзвичайно важливої проблеми

Світ знає таку річ, як Книга пам'яті чорних справ. У розділі «містобудування» її можна розпочати літерою «Г»— Герострат. У підрозділі «сучасне містобудування» можна закінчити цілою низкою літер, наприклад, «Б». Прагматичні висотні будівлі зруйнували пейзаж не одного історичного міста Європи. Деякі європейці, дізнавшись про те, що відбувається в Києві, запитують: «Невже Київ хоче наслідувати ці негативні приклади?» (виконавчий президент Ради «Європа ностра», що об'єднує понад 350 недержавних організацій Даніель Кардон де Ліхтбует). [illegible]тують, що якби на фасаді страхіт[illegible] будинку, спорудженого колись навпроти столичної опери, була дошка з іменами авторів «шедевру», це до певної міри вплинуло б на перспективи столичного містобудування. А що такі жорсткі етичні способи впливу в Україні досі не популярні, то громадськість озброюється іншими.

З ініціативи Київської ради об'єднань громадян, що є штабом координації дій 84 громадських організацій Києва, відбулися велелюдні громадські слухання з проблем забудови центральної частини міста. Схильна до очікування українська громадська душа, схоже, дійшла межі терпіння. І ось від чого: дві адміністрації —Київська міська та президентська — розпочали розробку проектів трьох готелів вищого класу, які мають бути готові вже в травні [illegible]ступного року, аби прийняти гостей [illegible]них зборів акціонерів Європейського [illegible]нку реконструкції та розвитку. Йдеться про готель «Свята Софія» (вулиця Тарасової), готель фірми «Хохтіф» (Володимирська, 45-47) та «Президент-готель» по вулиці Грушевського, 9-11.

Воно, звичайно, акції Євробанку — [illegible] як сказав би один політик, архіва[illegible], але, як сказав би письменник, нав[illegible] стільці ламати? Слухання практично одностайно констатували, що розміщення висотних домінуючих будівель у місті, де впродовж століть домінували лише хрести, бані та зелень, — річ надзвичайно делікатна й не терпить ні дилетантства, ні поспіху, якими люблять послуговуватися швидка на руку політика. Свого часу було визначене місце для другого центру столиці — в районі метро «Лівобережна». Там за бажання і вміння можна багато чого розмістити, готелі, мабуть, також. І нарешті, якщо вже бажання оселити Євробанк на правому березі таке непереборне, то із сотні правобережних точок можна було вибрати і вдаліші. Тоді ніхто й не гадав би: поповзуть під «Президе[illegible]отелем» схили чи ні, вибачать нащад[illegible]ільки вже зруйнованих пам'яток у самому серці Києва чи ні, вдасться зупинити ріст готелю з двозначною назвою «Свята Софія» так, щоб він не зруйнував архітектурного й духовного сенсу власне святої Софії, — чи ні.

Слухання констатували, що будівництво усіх трьох готелів ведеться всупереч загальноприйнятим нормам містобудування і вимогам пам'яткоохоронного законодавства. Відведення земельних ділянок належно не оформлене, фактично здійснено самозахоплення землі. Так само належно не узгоджена проектно-кошторисна документація. Дозволи на роботи оформлено з грубим порушенням законодавства. Ці дії, підкреслено в ухвалі, грубо порушують виключні права територіальної громади Києва та законних органів місцевого самоврядування.

Не обтяжені правилами надмірного політесу слухання поставили перед владою вимогу увільнити з посади головного архітектора міста пана С. Бабушкіна. Вирішено створити ініціативну групу з проведення місцевого референдуму про впровадження мораторію на нове будівництво в історичній частині Києва. З цією метою засновано механізм щотижневих консультацій громадськості в приміщенні Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (четвер, 16.00). Слухання розглянули доцільність усіх можливих конституційних прямих дій, доступних громадськості: від судових позовів до перспективи «Якщо влада почне рушити Маріїнський парк, прийдуть люди й ляжуть під бульдозери».

Але справа нині «вірна» не тоді, коли «под ней струится кровь», а тоді, коли вона поставлена на чітку юридичну базу. Схоже, що в даному випадку тактика обіцяє бути саме такою. З чим громадськість Києва можна справді привітати.

Рішення слухань підтримав голова Київради Леонід Косаківський.

Юрій ОРОБЕЦЬ, народний депутат України; Сергій КУДРЯШОВ, депутат Київської міської ради; Сергій ОДАРИЧ, президент фонду «Українська перспектива»;

Карта Севастополя: тріумф президентів, трагедія України

Точка зору

31 травня 1997 року президенти України та Росії Кучма та Єльцин скріпили своїми підписами «Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією». Укладанню договору передувала низка угод, протоколів і заяв, що підписали глави урядів України та Росії 28 травня, зокрема три угоди щодо Чорноморського флоту. Погляньмо, як вирішено гострі проблеми українсько-російських відносин в укладених угодах.

Проблема території та кордонів

У заслугу українській дипломатії ставлять статтю 2 Договору: **«Високі Договірні Сторони ... поважають територіальну цілісність одна одної і підтверджують непорушність існуючих між ними кордонів».**

Насправді ейфорія щодо непорушності кордонів безпідставна.

По-перше, користуватися нормою про непорушність кордонів можна лише за умови, що ці кордони є. Перший і найважливіший етап — делімітація кордону. Карту, як і договір про делімітацію кордону, підписують сторони і ратифікують парламенти. Демаркація кордону полягає у визначенні й позначенні кордону на місцевості спеціально змішаною комісією сторін.

На сьогодні кордону між Україною і Росією в повному розумінні цього слова немає. Протягом останніх років переговори міжвідомчих делегацій України і Росії щодо кордонів не дали результату — не делімітовано жодного метра кордону.

Якщо про сухопутні кордони принаймні ведуться переговори, то про морські навіть не йдеться. Російська сторона навідріз відмовилася розпочинати делімітацію морських кордонів. Її пропозиції полягають у спільному використанні всього морського простору. Росію можна зрозуміти. Адже морські кордони значно обмежать її під час користування Керченською протокою і багатими рибними нерестилищами, перекриють шлях до нафто- і газоносного шельфу.

По-друге, угоди не лише не вирішили питання української належності Севастополя, а фактично закріпили його спірний статус. Стаття 17 Конституції України забороняє розташування на території України іноземних військових баз. Пункт 14 Перехідних положень Конституції допускає використання наявних військових баз на території України для тимчасового перебування іноземних військових формувань. Проте Угода між Україною і Російською Федерацією про параметри поділу ЧФ твердить: **«Основна база Чорноморського флоту Російської Федерації (тобто не українська, а іноземна військова база) знаходиться в м. Севастополі». Відповідно до Конституції, запис мав бути приблизно такий: «ЧФ РФ використовує на умовах оренди військову базу ВМС України в м. Севастополі».**

З угоди випливає, що військова база в Севастополі не належить Україні, а її територія не вважається територією України. Такий висновок додатково підтверджується тим, що в текстах угод Севастополь постійно відокремлюється від інших місць базування, а переліки об'єктів берегової інфраструктури і земельних ділянок в Севастополі та на території Криму наведено взагалі в окремих додатках.

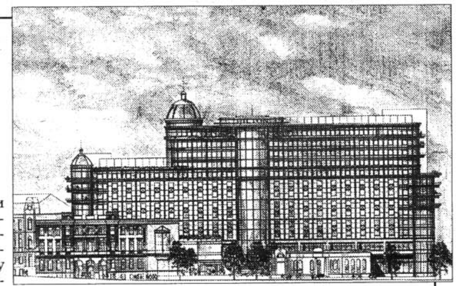
По-третє, стаття про непорушність кордонів не нова. Аналогічне положення містилося в Договорі між РРФСР і УРСР від 19 листопада 1990 року: «Високі Договірні Сторони визнають і поважають територіальну цілісність РРФСР і УРСР в існуючих нині в рамках СРСР кордонів». Цей договір ратифіковано парламентами РРФСР і УРСР, і він набув юридичної сили в обох державах. Оскільки Російська Федерація і Україна визнали себе правонаступниками відповідно РРФСР і УРСР, то договір діє досі.

***Висновок:** за відсутності погодженої лінії кордонів сухопутних і відмови Росії вести переговори щодо морських, за умов визнання спірного статусу Севастополя, положення договору про непорушність кордонів лише закріплює існування територіальних проблем.*

(Закінчення на 10-й стор.).

Сергій БАБУШКІН, головний архітектор Києва

Кому заважатимуть п'ятизіркові готелі?

Полеміка

ПОЧАТОК будівництва п'ятизіркових готелів у Києві — факт. На повну силу кипить робота на майданчику «Святої Софії» по вул. Алли Тарасової, в стадії завершення проектування «Хілтон-Києва» по вул. Володимирській, розпочато підготовчі роботи на майданчиках «Президент-готелю» по вул. Грушевського та Міжнародного ділового центру по вул. Фізкультури, підписано установчі документи СП «ДЕУ-Київ» і на конкурсній основі розробляється ескізний проект. Для когось усе це — довгоочікуваний старт реального припливу іноземних інвестицій у Київ, для інших —привід для чергового витка нападів на Київську міськадміністрацію. Критика цих проектів у пресі, особливо гостро — навколо «Хілтона», на мій погляд, дезорієнтує киян і часто неточно відбиває ситуацію.

Багато кого лякає поява в історичному осередку Києва багатоповерхових громіздких споруд, які своїми масштабами придушують навколишню забудову. До таких думок, справді, спонукає малюнок з прилипленим біля підніжжя «скрині-праски» ниновими коробками пам'ятників архітектури XIX століття, який обійшов чимало газет.

Непрофесіоналів цей малюнок, звичайно ж, має лякати. А професіонали розуміють, що побачити все це саме так можна, лише пролітаючи над Національною оперою на повітряній кулі. Багатоповерхового велета у дворі з боку Золотих воріт практично не буде видно, а зі східців Національної опери — він ніби поєднуватиме житловий будинок по Володимирській, 51 і старовинні фасади. Вигляд «Хілтона» з трьох точок вулиці змодельовано за допомогою комп'ютерної графіки. Для тих, хто сумнівається, наведу простий приклад: пройдіть повз будинок Старокиївської райадміністрації по вул. Б. Хмельницького, 24, яка (принаймні з точки зору висоти чудово поєднується з навколишніми будівлями. І лише перейшовши на другий бік вулиці, ви можете побачити краєчок дворової частини цієї споруди — 17-поверхової «свічки» інституту «Київпроект».

Запропоноване архітектурне вирішення — це плід творчих пошуків кількох колективів, які прийшли до нинішнього варіанта після розгляду Головкиївархітектурою трьох більш традиційних для Заходу пропозицій. Погоджуючись з розробленим майстернями Бриля і Зейферта вирішенням, містобудівна рада виходила з того, що архітектурний ансамбль, до якого слід вписати Хілтон, — це не лише будівля XIX століття, а й житловий 11-поверховий будинок, який навпроти Національної опери і який ніхто поки що не збирається зносити.

Розташувавши будівлю по діагоналі до вулиці, архітектори оптимально використали простір майданчика, вписалися в рельєф, звели до мінімуму незручності для мешканців прилеглих будинків. Діагональна постановка споруди не суперечить ані архітектурним канонам, ані київським традиціям. Будівничі XIX століття без комплексів пристосовувалися до рельєфу, і якщо ви станете на розі Володимирської і Прорізної за 50 метрів від майбутнього «Хілтона», на вас дивитимуться фасади двох прекрасних старовинних особняків (Ярославів Вал, 1 і 3), причому саме по діагоналі. Нарешті, обрана орієнтація готелю дає можливість оптимально поєднати його з відбудованими спорудами по Володимирській, 47 та 49.

Про ці два будинки — розмова окрема. Рікою ллються крокодилячі сльози з приводу того, що їх стіни будуть не з цегли, яка розсипається нині на очах, а з сучасних надійних матеріалів, що буде змінено внутрішнє планування. Сьогодні внутрішні планування цих будинків знають лише щури, що бігають руїнами. Вчора їх бачили кілька відвідувачів поліклініки. Надбанням більшості киян були б будуть чудові фасади, які й мають відтворити відповідно до авторського задуму, а головне — їх технічний стан, безпечний для людей. Як головний архітектор Києва я відповідаю перш за все за безпеку містобудівних вирішень. Я не допущу, щоб повторилася трагедія 1986 року, коли будівельники пішли на повідку в істориків, і за спробу зберегти гнилу стіну готелю «Театральний» життям і здоров'ям довелося розплачуватися робітникам, на яких ця стіна впала.

Не таємниця, що багато хто боїться конкуренції нових готелів, які стануть не лише місцем притулку для заїжджих товстосумів, а й, безперечно, важливими центрами ділового і культурного життя. Порівняно з ними більшість нинішніх готелів, навіть якщо їх найретельніше реконструювати, матимуть тьмяний вигляд. Тому й не хочеться конкуренції поряд. А для молоді —це нові робочі місця, нові можливості спілкування, нове життя.

Будівництво — завжди грунт для конфлікту. Є інвестор і є мешканці сусідніх будинків. У кожного з них є свої права, які чітко визначені законом. Маємо звикнути до потреби поважати права одне одного, але журналісти чомусь часто забувають про те, що інвестор також має певні права, а не лише зобов'язання платити. Дотримувати в містобудівному процесі балансу інтересів інвесторів і населення — це одне з найскладніших завдань міської адміністрації, і Головкиївархітектури також. Ми намагаємося свої обов'язки виконувати сумлінно.

Нас ощасливлять чайовими

Точка зору

Такої думки доктор архітектури й відома громадська діячка, член Товариства охорони пам'яток історії та культури Лариса СКОРИК

— Цей готельний комплекс, котрий збираються будувати, зокрема, на вулиці Грушевського, надзвичайно великий у плані, фактично за своїм об'ємом він більший за будинок Лангбарда (Кабінет міністрів), а висотою ген-ген більший — 84 метри. Тільки готельна частина. А ще серія каскадів...

У цьому готелі, кажуть, буде тільки обслуги близько 2000 чоловік. Планується розмістити 250 номерів класу люкс (площею близько 40 кв. м), ще 50 —суперлюксів і так звані президентські апартаменти нагорі — уявляєте, під дахом... А як ліфт стане, то президента вертольотом зніматимуть. А скільки там буде, крім мешканців самого готелю, відвідувачів ресторанів, казино, барів, саун, салонів різних... Усі захочуть приїхати на авто. Планують побудувати підземні гаражі на 200 місць. І це на схилах Дніпра, у найсвятішому — від Лаври до нинішньої Михайлівської площі — місці.

Наші предки призначали його тільки для церков. Навіть княжий палац ніколи, даруйте, не випендрювався на схилах, а був у глибині. Собори й ті зводили не на самому ребрі схилів. Їх треба берегти. Там дуже складна геологія, знаю це добре, бо ми багато років билися над тим, якими робити фундаменти Успенського собору. Усі дійшли висновку, що в жодному разі не на палях. Успенський собор он на якій відстані від краю схилів, а готель садять саме на ньому. Можна загатити туди тисячі й тисячі тонн бетону, заліза. Це приблизно так, як людині природний її хребет замінити на суміш пластмаси і заліза, підключити до електричного струму і сказати: живи!

У Вашингтоні чиновника, який би щось подібне пробив, посадили б до буцегарні. Бо у Вашингтоні жоден будинок не повинен псувати панораму міста, яка сприймається з висоти Вашингтонського стовпа. І нині Вашингтон не має жоднісінького хмарочоса — це там, де така дорога земля. Бо є повага держави до себе, людей до себе, столиці до себе. А у нас третьосортний світ.

Ми якийсь придаток, якась бананова країна, де під виглядом ощасливлення нас інвестиціями пропонується ерзац... Бо я, повірте, не маю часу докопуватися до всіх документів, та рано чи пізно стане відомо, що це ніякий не «Хілтон», це один із способів відмивання грошей...

В Україні є таке положення, як і всюди, що жоден чужий архітектор не має права тут будувати без ліцензії, а отримати її не так просто. І взагалі, чому ми всі маємо ходити з торбами, а іноземці мають у нас тут будувати? Задешево?

Сюди продають непотріб. А потім мають із нього великий зиск. Бо ця територія тут найдорожча. І якщо колись власник цього готелю захоче продати з величезним зиском для себе (це ж робиться у світі, бо може статися таке, що не добудують цей готель або виникнуть інші проблеми), то лише земля коштуватиме більше за сам готель.

Так, це найпрестижніше місце. У самому владному серці Києва. Уявімо собі цього монстра! Парламент у порівнянні з ним буде маленькою хаткою, хоча насправді це прекрасна пам'ятка архітектури видатного зодчого Заболотного.

І от Верховна Рада має опинитися між двома монстрами — цим готелем і спорудою Лангбарда, де розташовано Кабінет міністрів. І парламент узагалі перестане існувати, читатися. Будинок Верховної Ради як інституції справжнього демократичного устрою верхівці не потрібен. Тому і з цієї точки зору, я думаю, недаремно обрано саме це місце для президент-готелю.

З того моменту, скажу вам, як перефарбували в білий колір Кабінет міністрів, візуально дуже змізернів будинок Верховної Ради. Ця споруда задумувалася в такому біло-сірому кольорі на тлі зелені, бірюзовості одного і другого будинків Маріїнського палацу. І він прекрасно читався. Тепер, коли ту «хату» вибілили, будинок Верховної Ради втратив свій колорит. Бо все ж співвідносне.

Це якісь зазіхання на все: на пам'ятку архітектури, на пам'ять історичну.

А крім того, кожне місце має свій духовний код. Тут, на дніпровських схилах, особлива духовність. Можна говорити про щось мистецьке, галерею, скажімо, або храм. Але це не місце для тотального: їжі, розваг, грошей. Кажуть про закритий режим цього готелю. Але ж він має давати зиск!

Чомусь в європейських містах вистачає глузду й гідності не ставити хмарочоси!

—Однак і храми збираються відбудовувати...

—Доки відбудують Михайлівський і Успенський, то все навколо понівечать...

Навіть якщо їх і відбудують, вони стануть іграшковими «новоделами» на тлі хмарочосів. Варто тільки почати, а далі вони виростатимуть, як гриби після дощу.

Президент-готель будується разом із міжнародним центром, який садять на Червоноармійській. Він зповзає в забудову цього району. Будинки тих вулиць стануть слугувати маленьким тиночком, на якому можна буде написати, хто ми є, що ось таке робимо із древнім містом.

Жоднісінького прибутку для держави від цього готелю і цього центру, крім чайових для холуїв, не буде. Бо всі гроші йтимуть до власника чи власників.

— От якби реконструювати старі будинки...

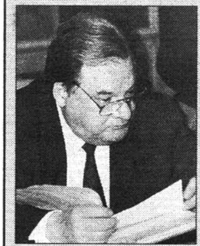
—Так. Вони мали б багато більше принадливості для сильних світу цього, ніж скло і бетон. Оце була б інвестиція, бо це збереження пам'яті. Вони привели б до тями містобудівне середовище, вони мали б свій зиск, а ми свою радість, бо було б збережене диво. Тепер це диво валиться на наших очах, бо в бюджеті — і міста, і держави —немає на це грошей. Навіщо спотворювати Маріїнський парк екскаваторами, коли можна відбудувати цілий квартал історичних будинків і зробити фешенебельний готель і для наших, і для президентів інших країн? А вони кажуть: отам нагорі будуть у нас президентські апартаменти. Це ж треба додуматися! Там, де найбільше сонце палить, на даху, у нас будуть президентські апартаменти! Та мільйонери і мільярдери живуть на землі!

Коли ми воювали проти знесення старих будинків на Подолі, то наше товариство слухали в Держбуді і йшли на якийсь компроміс, боячись, що ми розпочнемо якийсь рух. А тут Товариство охорони пам'яток історії та культури надіслало до Кабінету міністрів листа щодо цих будов, то конверт навіть не розкрили, повернули нам назад.

Однак є громада, є кияни, і, якщо там почнуться будівельні роботи, люди лягатимуть під екскаватори. Скандал буде великий. Ми написали до Європейської ліги історичних міст. У нас у Києві були спеціалісти з європейських країн — членів Ради Європи. Вони бачили це місце, де збираються будувати президент-готель. Вони ніяк не могли втропати: чому? І ми — також. Невже бананівість переможе?

Валентина ПОЛІЩУК, «Голос України»

Згадаймо старі істини

Сьогодні завершується триденний робочий візит міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка до Вірменії та Грузії. У Вірменію глава зовнішньополітичного відомства поїхав у зв'язку з майбутнім офіційним візитом президента цієї держави Левона Тер-Петросяна в Україну, а в Грузії має відбутися ряд спільних консультацій.

А я згадую недавній візит Голови Верховної Ради Олександра Мороза до Єревана та Тбілісі і приязнь, з якою тут зустріли українську делегацію. І ще те, що і керівники обох країн, і лідери партій та рухів не приховували ані труднощів, ані бажання співпрацювати, щоб і з участю України спробувати їх подолати. Можливості для цього просто безмежні. Проблеми... Вони, власне, і не проблеми, а спільна хвороба зростання наших країн: ми кинулися шукати партнерів на Захід, а вони — на Схід, забувши істину про старого друга, який кращий за двох нових.

Подолати труднощі можна. Якщо не ставитися одне до одного, як до... чужинців. Бо ми таки були разом, і не з партійного обов'язку, а від щирого серця.

Тепер усім нелегко. Але вірменам, відрізаним від світу Азербайджаном, і грузинам, що не можуть виплутатися із внутрішнього конфлікту, все ж важче. Ми, журналісти, які супроводжували делегацію, за звичкою поскаржилися було на низьку зарплатню. Але коли вони сказали, що їхня становить 30-40 доларів на місяць і ще вважається непоганою, нам стало ніяково...

Тепер от Геннадій Удовенко поїхав до Вірменії і Грузії, а президент Вірменії 22 липня має відвідати Київ. Може, й справді почнеться робота. Тобто дружба. Та не на словах, а на ділі.

Наталя Філіпчук, «Голос України»

Усю Європу — з однією візою

ПРОТЯГОМ шести років незалежності України нашим політикам вдалося переконати колишній «дикий» Захід у тому, що ми — держава європейська. Процес інтеграції з Європою, як то кажуть, пішов: лідери України звітують про здобутки, проголошують майбутні плани, а звичайні громадяни... поступово переймають загальноєвропейський стиль життя. Це позначається і на дозвіллі.

Як відомо, нині у Європі найпоширеніший спосіб відпочинку — туризм, а точніше, — мандри іншими європейськими країнами. Подорожує хто як може: «автостопом», велосипедом, машиною... Знаю одного німця, який умів з однією візою побувати протягом місяця в кількох країнах, серед них і держави СНД. А які країни може відвідати громадянин України, маючи на руках лише одну візу? Звичайно, учасниць Шенгенського простору.

Угоду про його утворення підписано ще в червні 1985 року, але чинності вона набула тільки в березні 1995-го. Один із пунктів угоди передбачав скасування системи національного прикордонного контролю на внутрішніх кордонах країн-учасниць, уніфікацію візової практики, координацію правової та імміграційної політики.

Першими країнами в цьому безвізовому просторі стали Німеччина, Франція, Іспанія, Португалія, Голландія, Бельгія та Люксембург. 1 липня Шенгенський комітет ухвалив рішення про прийняття до зони відкритих кордонів Італії. А на черзі — Греція, Австрія, Швеція, Фінляндія та Данія.

Отже, якщо ви отримали візу в посольстві однієї із «шенгенських» країн, то вважайте, що у ваших руках щасливий квиток, який знаменує початок мандрів. Але за будь-яких обставин не слід забувати, що є певні вимоги, умови та обмеження, які шенгенські держави висувають громадянам України, — ліпше знати про них заздалегідь.

Наприклад, чимало наших громадян часто плутають термін візи із терміном перебування в країні, яка її видала. Нагадую, отримати візу можна лише в посольстві тієї країни, звідки надійшло запрошення, отож у паспорті буде поставлено дати, вказані саме в цьому запрошенні. Але ж шенгенська віза видається терміном від 1 до 180 днів. Якщо вона, приміром, багаторазова або річна, ви можете в'їжджати до країн Шенгенського простору скільки завгодно разів, але сума днів, які ви проведете в безвізовій зоні, не повинна перевищувати кількість днів, протягом яких віза чинна. Підрахунки легко зробити завдяки штампам, які зазвичай ставлять прикордонники, коли ви перетинаєте міждержавні кордони. До речі, не зайве щоразу перевіряти наявність цих штампів, і якщо ви отримували візу, скажімо, у посольстві Франції, ліпше штамп отримати на кордоні саме цієї країни.

І от ви їдете до Парижа, але... через Німеччину. Тож, природно, першими вас зустрічають німецькі прикордонники. Французьких за час своєї подорожі ви можете взагалі не зустріти. Додому — такий самий маршрут. За якийсь час ви знову звертаєтеся по візу до посольства Франції й отримуєте... відмову. Бо консульські співробітники матимуть підстави підозрювати вас у тому, що, одержуючи візу в їх посольстві, ви не маєте жодних намірів потрапити саме до Франції. Спробуй доведи! Правда, посольство може піти на поступки й видати вам не шенгенську, а національну візу (таке, хоч і не часто, але буває). Проте з нею всі мрії про мандри Європою так і залишаться мріями. Отже, будьте обачні і станете почесним членом європейського клубу любителів туризму.

На знімку: та перш ніж одержати візу, доведеться постояти в черзі.

«Мир» - унікальна станція чи старий автомобіль?

НИЗКА аварій, що сталися на російській орбітальній станції «Мир», — одна з тем, що обговорюють у світовій пресі. Причина аварій, а також перспективи трансконтинентального співробітництва за програмою «Мир» стали предметом огляду німецького радіо «Дойче велле».

«Те, що ми нині спостерігаємо, — це класичний приклад процесу, в якому одна відмова призведе до наступної, — пише німецький тижневик «Штерн». — Неполадки, що виникають у якомусь одному місці, виявляються непосильним навантаженням для інших агрегатів, це викликає нові неполадки, і в якийсь момент може зруйнуватися вся система. Точно за такою самою схемою розвивалися події, які призвели до катастрофи американського космічного човника «Челенджер». Тут напрошується порівняння зі старим автомобілем, власник якого сам старіє і не має вже ані сил, ані грошей, ані бажання утримувати свою машину як слід. Сьогодні в російського космічного відомства немає необхідних фінансових коштів для підтримання безпеки польотів на попередньому рівні».

«Росія поставила під загрозу всю програму космічних досліджень. Аварії на орбітальній станції «Мир» — це один із засобів такої політики. Через нестачу фінансових коштів згортаються наукові проекти, фахівці світового рівня одержують мізерні зарплати, вчені та інженери лишаються не при справах», — вважає італійська газета «Ліберационе».

З нею солідарна британська газета «Таймс»: «Російська космічна програма — одне з найбільш вражаючих свідчень занепаду країни. Якщо одинадцятилітня одіссея космічної станції і довела щось, так це здатність російських інженерів і космонавтів блискуче імпровізувати».

Однак в американських засобах масової інформації простежується інша думка: «Російська орбітальна станція функціонує вже 11 років, — пише «Лос-Анджелес таймс», — на шість років довше терміну, на який її розраховано. Хочеться висловити вдячність російським інженерам, які створили таку надійну систему. Робота на «Мирі» дала американцям можливість набути неоціненного досвіду тривалого перебування на орбіті. Російська станція — єдина, в американців нічого подібного немає».

Хто сміється останній

Назавжди заберуть і факс, і свободу

ТУРБОТА про власних громадян часом урядові шкодить боком. Скажімо, в Колумбії донедавна забороняли видачу місцевих злочинців іншим державам, навіть якщо вони порушили закон за кордоном.

Як результат — привільне життя королів колумбійської мафії, що в тамтешніх в'язницях почувалися не гірше, ніж на курорті. Ці ватажки, які, за даними американських спецслужб, організовують постачання до США близько 80 відсотків усього кокаїну, в Колумбії за свої злочини отримують незначні строки покарання. Крім того, завдяки корумпованості персоналу місцевих в'язниць, королі наркомафії мають можливість продовжувати свою «роботу» і за гратами. У Колумбії їм дозволяють щодня зустрічатися з адвокатами та довіреними особами, а також вільно користуватися... факсами і стільниковими телефонами.

Але нещодавно палата представників національного конгресу Колумбії прийняла закон про екстрадицію (видачу громадян країни правосуддю іноземних держав, на території яких колумбійці порушили закон). У такий спосіб парламент держави поклав край безпроблемному життю наркоділків. Один із конгресменів висловився з цього приводу так: «Новий закон трохи зіб'є пиху зі злочинців, адже за американськими законами їм доведеться все життя провести у в'язниці».

З усього світу

На знімку: таку шубу королева вже собі не дозволить.

Одяг не для королеви

Чи все можуть королі? На це запитання в Нідерландах відповідають заперечно. Місцевий фонд захисників братів наших менших закликав королеву Нідерландів Біатрис не носити натурального хутра.

На телебаченні і в газетах нерідко можна побачити королівську особу в одязі, оторроченому, наприклад, лисицею. Щоправда, Біатрис не вдягає надто дорогого хутра рідкісних тварин. Однак і за лисячий хвостик їй перепадає від пильної громадськості.

За те, щоб королева більше не носила натурального хутра, висловилися навіть деякі члени уряду. А прем'єр Нідерландів заявив, що на місці Біатрис нині не вдягав би натуральних шуб, чим розсмішив деяких журналістів, які нагадали йому, що зараз у Нідерландах стовпчик термометра не опускається нижче 25 градусів за Цельсієм.

Чи живий пацієнт, вирішить закон

Після майже тридцяти років дискусій парламент Японії ухвалив закон, який проголосив загибель мозку критерієм смерті людини і визначив умови пересадки його внутрішніх органів. Цей документ відкриває шлях до проведення фактично заборонених у країні операцій з імплантації, зокрема, серця.

У законі сказано: в разі письмової згоди потенційного донора та родичів на пересадку його серця чи інших життєво важливих органів ознакою смерті цієї людини потрібно вважати загибель головного мозку. Її фіксують письмово щонайменше два лікарі після проведення тестів. Порушникам цих правил загрожують до 3 років в'язниці і штраф до 500 тис. єн (менше 4,5 тис. доларів США).

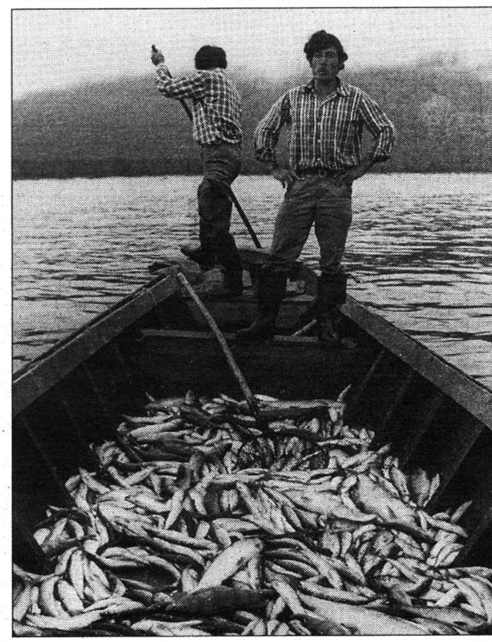

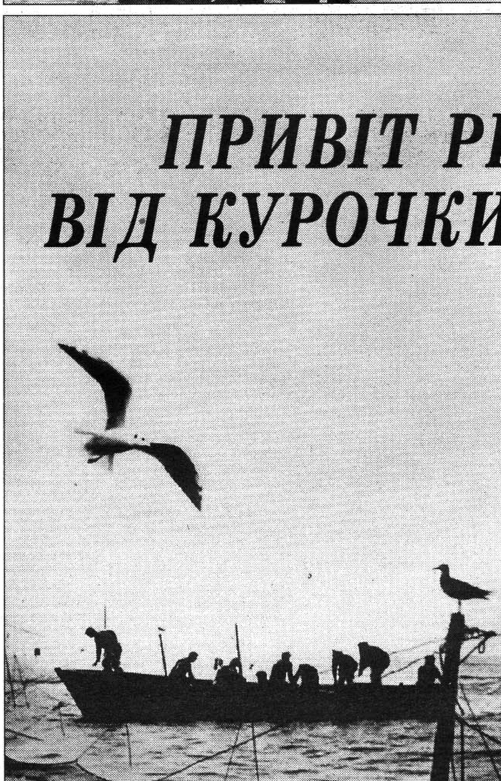
Христофор ГРУША,
незалежний оглядач
Юрій ВЕНГЕРЕШ,
Олександр КРЕМКО (фото)

(Початок на 1-й сторінці).

А Курочка їй каже: «Що ви, кумасю, про них дбаєте? А вони про вас дбають?» — «Дбають, — каже Рибка. —У першому кварталі рибінспектори викрили 2000 порушень Правил рибальства, у порушників вилучено 600 центнерів мене, в тім числі 130 центнерів осетрової!» — «Чи не мало, кумонько?» — «Мало, але ж через відсутність фінансування українські судна, буває, не можуть вийти в море на затримання порушників, своїх чи іноземних! У-у-у...» — «Не плачте, кумо, я вам знесу...» — «Еге ж, усі тільки те й роблять, що несуть, так мене й зовсім рознести можна!» — «Зі святом, кумасю!» — «Бульбуль...»

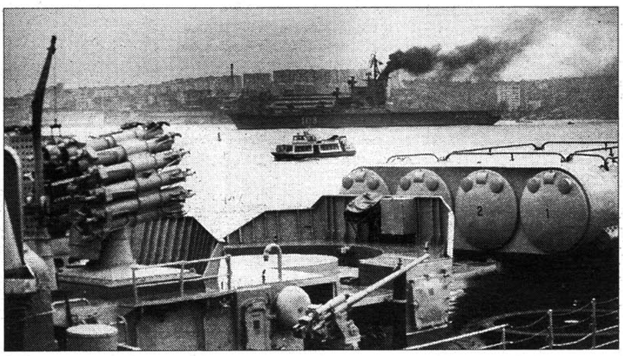

ПРИВІТ РИБІ ВІД КУРОЧКИ РЯБИ

Карта Севастополя: тріумф президентів, трагедія України

(Початок на 6-й стор.).

Проблема права власності на Чорноморський флот

Відповідно до постанови Верховної Ради України «Про військові формування на Україні» від 24 серпня 1991 року Чорноморський флот СРСР став власністю України. Такий крок України визнали держави—учасниці СНД під час укладання договору про створення СНД 8 грудня 1991 року.

Отже, майно ЧФ є власністю українського народу, і зміна його власника можлива лише за рішенням суб'єкта права власності — Верховної Ради України. Український парламент, як відомо, не ухвалював жодних рішень про дарування чи продаж Росії половини кораблів і суден ЧФ. Угоди, що їх уклали Кравчук і Кучма як президенти України, про передачу Росії половини суден ЧФ не мають юридичної сили, бо не були ратифіковані ні Україною, ні Росією.

Незрозуміло також, чому президенти ділять лише ту частину ЧФ, яка базується на території України (включно із заводом у Києві!), а не весь флот, враховуючи військову базу в Новоросійську, інші об'єкти на території Росії і приписані до них кораблі.

Безплатна передача Росії 50% майна ЧФ, згоду на яку дали Кравчук 17 червня 1993 року в Москві і Кучма 9 червня 1995 року в Сочі та 28 травня 1997 року в Києві, не має жодних юридичних підстав. Втрати України в результаті цієї передачі становлять 40 млрд. доларів США, бо на початок 1992 року ЧФ оцінювався в суму 80 млрд. доларів.

Тепер розглянемо, як вирішується питання власності на майно ЧФ в угодах від 28 травня.

Поділ рухомого майна ЧФ передбачений Угодою про параметри поділу Чорноморського флоту і трьома додатками до неї.

Додаток № 4 чітко визначає перелік військових кораблів та суден, які належать ЧФ РФ внаслідок незаконного, як ми переконалися, поділу флоту 50% на 50% (271 одиниця); які передаються ЧФ РФ понад 50% у порядку взаєморозрахунків під час розподілу (117 одиниць); які належать ВМС України (137 одиниць). Окрім цього, додаток передбачає поділ коштів, що отримані від реалізації списаних упродовж 1992—1996 років кораблів (263 одиниці), у співвідношенні 50 на 50 відсотків.

Додаток № 5 містить перелік озброєнь, військової техніки і засобів забезпечення сил берегової оборони та морської піхоти (бронетехніка, автомобілі, артилерія, стрілецька зброя, боєприпаси тощо), які передаються ЧФ РФ та ВМС України. В абсолютній більшості позицій дотримано принципу поділу навпіл.

За тим самим принципом поділено й літальні апарати (додаток № 6).

Якщо поділ рухомого майна проведено очевидно й однозначно, то щодо нерухомості й землі бачимо спробу різними способами приховати її перехід у власність Росії. Зокрема, у своєму радіозверненні до народу Президент України Кучма заявив, що майно і земля надається ЧФ РФ в оренду. Проте це не відповідає дійсності.

Звернімося до угод, укладених 28 травня 1997 року. Серед них нема договору оренди. Сам термін «оренда» вжито лише один раз у статті **2 міжурядової** Угоди про взаємні розрахунки, пов'язані з поділом ЧФ та перебуванням ЧФ РФ на території України, яка не містить переліку майна, що передається в оренду, а посилається на додатки до іншої, щоправда, вже **міждержавної** угоди.

Проте найдивовижніше те, що серед додатків до Угоди про параметри поділу ЧФ ми не знайдемо переліку **майна України**, яке **передається** Україною **в оренду** Чорноморському флоту Російської Федерації!

Додаток № 2: **«Перелік і параметри об'єктів Чорноморського флоту Російської Федерації в місті Севастополі»**. Серед об'єктів — командні пункти, вузли зв'язку, бази пального, продовольчі, медичні та речові склади, хлібозаводи, поліклініки, госпіталі, дитячі садки і оздоровчі табори, судно- та ракеторемонтні заводи, конструкторські бюро, електростанції, причали та аеродроми, будівельні управління та заводи, спортивні та яхт-клуби, будинки офіцерів, матроські клуби, видавництво та друкарня, драмтеатр, бібліотека. Загалом — 140 об'єктів, що включають 3571 будівлю і споруду та займають площу 3312,47 га.

Додаток № 3: **«Перелік та параметри об'єктів Чорноморського флоту Російської Федерації поза містом Севастополем»**. Серед об'єктів — командні та вимірювальні пункти, полігони, вузли зв'язку, склади озброєння та майна, аеродром, причали, санаторій, будинки офіцерів, склади пального, автомобільні гаражі та майстерні, будівельні організації. Загалом — 33 об'єкти, що включають 1020 будівель і споруд та займають площу 14920,13 га.

Як бачимо, з назви міждержавної угоди («про параметри поділу ЧФ») і з назв додатків 2 і 3 («об'єкти Чорноморського флоту РФ») однозначно випливає, що перелічені **об'єкти і земельні ділянки є власністю Чорноморського флоту Російської Федерації**. Відносини оренди, згадані в статті 2, не виникають, бо Українська Сторона не може передати в оренду майно і землю, що належать Чорноморському флоту Російської Федерації.

З акваторією бухт Севастополя і Феодосійського порту вийшла ще пікантніша ситуація. З'ясовується, що карт 1 і 2, на які посилається угода, на час підписання взагалі не було! Окремим протоколом прем'єри України і Росії доручили погодити карти адміністраціям Севастополя і Феодосії, а підписати — командуванню ВМС України і ЧФ РФ. Цікаво, як можна затверджувати документи, яких немає? До того ж, як можна визначати розмір оплати за користування акваторією, попередньо не визначивши її площу?

Не існує поняття «орендна плата». Натомість використовується термін «щорічне погашення частини державного боргу України».

В угодах не визначена вартість майна і не передбачена відповідальність ЧФ РФ за його збереження і необхідність відшкодування в разі втрати чи пошкодження. Більше того, Росія навіть не зобов'язана повернути майно і земельні ділянки після закінчення дії угоди!

Слід підкреслити, що угоди **не передбачають права власності України навіть на «українську» частину об'єктів та землі.** Відповідно до Угоди про параметри поділу ЧФ, Україна лише **використовує** об'єкти Чорноморського флоту, які наведені в додатку 1!

Висновок: з погляду юридичних норм у момент набуття чинності Угодою про параметри поділу ЧФ об'єкти та земельні ділянки, наведені в додатках 2 і 3, переходять у власність Чорноморського флоту Російської Федерації. Слово «оренда» не має юридичної сили і вживається в угоді лише для приховання її справжнього змісту.

Проблеми розрахунків і відшкодувань

Як ми вже зазначали, Україна втратила близько 40 млрд. доларів, подарувавши половину флоту. Проте це ще не все.

Крім половини кораблів та суден колишнього ЧФ, Україна передає Росії ще 117 кораблів, що становить 32% колишнього ЧФ. Як компенсацію за них Росія зобов'язується списати з українського боргу 521,06 млн. доларів США. Тобто в середньому менш як 4,5 млн. доларів за один корабель, оснащений дорогоцінною технікою і зброєю. Якщо згадати, що Пакистан сплачує Україні близько 2 млн. доларів за один лише танк, то стає очевидною практично безплатна передача кораблів.

Втрати й поступки України можна оцінити, порівнявши визначену суму — 521 млн. доларів — із тією, яка передбачалася проектом цієї ж угоди від 23 серпня 1995 року, — 2992,78 млн. доларів. Поступливість Лазаренка, котрий підписав угоду, і Кучми, який доручив цю угоду підписати, обійдеться Україні ще в 2,5 млрд. доларів! І це тоді, коли Україна мусить погасити борг Російській Федерації в сумі 3 млрд. доларів!

Протягом 1992—1996 років з ЧФ було списано 263 одиниці кораблів та інших плавзасобів. Угода про взаємні розрахунки передбачає, що Росія відшкодує Україні половину їх вартості в розмірі 5,5 млн. доларів США. Це становить у середньому 42 тис. доларів за одиницю. Значно більший прибуток можна було б отримати від продажу металобрухту.

Угоди не передбачають оплати за використання Росією української території протягом 1992—1997 років. Тобто за п'ять з половиною років базування російського флоту на українській території та за наслідки цього базування платити має Україна.

Відповідно до Угоди про взаємні розрахунки, Росія використовує 4591 будівлю і споруду, 18232,62 га землі та не визначену акваторію бухт в Севастополі і Феодосійському порту, радіочастотні ресурси. Як компенсацію за це і за «відшкодування екологічної шкоди» (збережено правопис оригіналу), Росія щорічно погашає частину державного боргу України в сумі 97,75 млн. доларів США. Угода не розкриває принципів та порядку встановлення суми відшкодування. Проте навіть поверховий аналіз свідчить, що сума в 97 млн. доларів є мізерною. Наприклад, якщо уявити, що в користування надається лише 18 тисяч гектарів голої землі, то оплата за 1 кв. м становить 0,53 долара, або 98 копійок на рік!

Привертає увагу спосіб розрахунків. Росія не сплачує Україні коштів, а лише списує борги. Угоди чітко визначають, про які борги йдеться. Це два міжурядові кредити — від 26 травня 1993 року (на той час Прем'єр-міністр Кучма мав додаткові повноваження) і від 28 травня 1995 року (в Україні діяв уряд, сформований особисто Президентом Кучмою). Загальна сума боргу — 3074 млн. доларів США.

Наостанок зазначимо, що за наявною схемою для повного погашення боргу ЧФ РФ повинен базуватися в Криму 24 роки.

Висновок: відповідно до укладених угод Україна фактично відмовилася від повноцінного відшкодування вартості майна ЧФ, яке передається Росії, і погодилася на символічне списання боргів як компенсацію за перебування ЧФ РФ на території України.

Підсумки

1. Ні угоди щодо флоту, ні «великомасштабний» договір не розв'язали спірних питань в українсько-російських відносинах. Зокрема, це стосується кордонів і належності Севастополя. Питання кордонів може бути зняте лише після укладання договору про делімітацію кордонів. Україна вперше визнала і закріпила в міжнародній угоді спірний статус міста Севастополя.

2. Україна відмовилася від права власності на значну частину майна, об'єктів берегової інфраструктури, акваторій та земельних ділянок Чорноморського флоту колишнього СРСР. Основні положення угод свідчать про їх російську належність.

3. Окремі статті угод прямо суперечать Конституції України. Зокрема, положення про основну базу ЧФ РФ у Севастополі та про тимчасове застосування угод до набуття ними чинності. Ратифікація угод можлива лише після внесення змін до Конституції.

4. Розмір відшкодування Україні з боку Росії значно менший за реальну вартість майна та реальні розміри плати за користування землею, об'єктами інфраструктури, акваторією, радіочастотними та іншими ресурсами. Україна не забезпечила собі гарантії повернення майна чи відшкодування його вартості після закінчення дії угод. Можна вважати ці документи угодами дарування.

Значення та ймовірні наслідки укладених угод

Окрім територіальних і фінансових втрат, угоди принесли Україні й інші зміни, зокрема — в її міжнародному статусі.

По-перше, Україна де-факто вступила у військовий союз з Росією. З цього випливає, що Україна не може претендувати ні на досягнення нейтрального статусу, ні на вступ до НАТО. Єдина можливість приєднатися до Північноатлантичного альянсу — разом з Росією або відмовившись від Кримського півострова, по всій території якого розміщуються бази, аеродроми, санаторії та інші об'єкти ЧФ РФ.

По-друге, відповідно до угод про обмеження звичайних озброєнь у Європі, Україна має скоротити власні Збройні сили на величину Чорноморського флоту РФ, який перебуває на українській території.

По-третє, Україна визнає чинними всі попередні українсько-російські домовленості, що не були ратифіковані. Адже преамбули нових угод стверджують, що вони укладаються відповідно до попередніх.

Укладання угод щодо флоту стало логічним продовженням політики Л. Кучми, спрямованої на послідовні і дедалі зростаючі поступки Росії. Спершу він підписав сумнозвісну Сочинську угоду, яка виконувалася, незважаючи на відсутність ратифікації і протести політичних сил.

Верховна Рада України, добре розуміючи вектор президентського спрямування, внесла до проекту Конституції «запобіжник» — заборонила розташовувати на території України іноземні військові бази. Л. Кучма тричі намагався зняти або знівелювати це положення проекту Конституції, але йому не вдалося.

Протягом року, що минув відтоді, Л. Кучма наполегливо привчав українців до безкарності за порушення чи ігнорування Конституції і «приручав» опозицію, роздаючи портфелі і посади. Не випадково Президент з телекрана заявив мільйонам глядачів: «Точка зрения определяется местом сидения». Нарешті, у травні 1997 року все було готове для здачі Росії і флоту, і Севастополя.

Розрахунок виправдався. Лише представники Національного фронту висловили протест проти укладених угод, проте він не мав резонансу в суспільстві. А Народний рух, не опротестовуючи угоди, обережно запропонував перетворити Чорне море в демілітаризовану зону. Але ж демілітаризація зони вже не поверне Україні її земель.

Можна заперечити, що угоди підписував не Л. Кучма, а П. Лазаренко. Проте слід пам'ятати, що міждержавні угоди укладаються лише Президентом України або за його дорученням. І 28 травня на очах української та російської делегацій Л. Кучма таке доручення дав.

Що далі?

Очевидно, угоди з приводу флоту впродовж тривалого часу або ж ніколи не вноситимуться на ратифікацію до Верховної Ради України. Не випадково для угод щодо флоту автори вигадали нову, досі не бачену формулу: **«угода тимчасово застосовується з дати її підписання до набуття нею чинності».**

Угоди виконуватимуть де-факто. Росія зберігатиме свою військову присутність у Севастополі і Криму. Російський вплив на цей регіон лише посилюватиметься. Адже інфраструктура флоту є основним джерелом робочих місць, передовсім у Севастополі. На численних заводах і в будівельних організаціях, дитячих садках і санаторіях, лікарнях і поліклініках, будинках офіцерів і матроських клубах, базах і складах, які передано Росії, працюватимуть десятки, сотні тисяч цивільних громадян. А оскільки ці об'єкти мають військове призначення, то цілком логічний вигляд матиме вимога отримання російського громадянства для збереження чи отримання роботи. Якщо до цього додати закріплене в угодах право Росії брати участь у соціально-економічному розвитку Севастополя, то через певний час можна не сумніватися в успішному проведенні міського референдуму про приєднання Севастополя до Росії.

Відсутність в угодах посилань на норми міжнародного права та на звернення до міжнародних організацій ускладнить для України процес залучення міжнародної громадськості до збереження власної територіальної цілісності. Якщо, звичайно, в Україні на той час ще залишаться сили, які відстоюватимуть національні інтереси.

Запобігти такому розвитку подій можна шляхом внесення змін до Конституції. Верховна Рада України або група депутатів повинні отримати право, а Президент і уряд — обов'язок звертатися до Конституційного суду для перевірки конституційності підписаних міжнародних договорів. До речі, про можливість виникнення «патової» ситуації на зразок нинішньої (угода підписана і виконується, а оскаржити її може тільки той, хто уклав) писала «Українська перспектива» у березні 1996 року ще на етапі обговорення проекту Конституції.

Очевидно, доцільно додатково захистити Прем'єр-міністра від можливого тиску з боку Президента. Адже відмова від виконання доручення Президента, навіть якщо воно суперечить Конституції чи законодавству, неминуче призведе до звільнення глави уряду. Тому слід передбачити обов'язковість згоди Верховної Ради на відставку прем'єра та уряду.

Якнайшвидшого законодавчого закріплення потребує питання статусу та умов тимчасового перебування іноземних військ на території України.

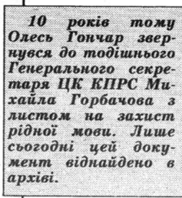
Усі перелічені заходи можуть реалізуватися вже найближчим часом. Конституційна ніч, ухвалення закону про місцеве самоврядування, триразове (!) подолання вето Президента на закон про місцеві адміністрації переконують, що у Верховній Раді цього скликання є стала конституційна більшість, якщо йдеться про збереження держави. Невідомо, чи буде вона в наступному парламенті. Тому зміни до Конституції слід внести ще на поточній сесії, щоб остаточно затвердити на осінній, як цього вимагає Основний Закон.

Проте слід усвідомлювати, що поступки Росії триватимуть доти, доки Л. Кучма обійматиме посаду Президента України. Нехтування конституційних вимог, які були закладені свідомо для обмеження його намірів, неминуче призведе до нехтування будь-яких інших перешкод на шляху виконання забаганок «старшого брата».

Сумнівно, щоб процедура імпічменту, якби розпочалася, встигла завершитися. Майбутнє України залежить від виборів 1999 року.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Лист на захист української мови? Під гриф «СЕКРЕТНО»

10 років тому Олесь Гончар звернувся до тодішнього Генерального секретаря ЦК КПРС Михайла Горбачова з листом на захист рідної мови. Лише сьогодні цей документ віднайдено в архіві.

20 червня 1987 року автор «Собору» та «Прапороносців» надіслав ініціатору «перебудови» схвильованого листа, в якому виклав своє розуміння болючої проблеми —стану української мови та її майбутнього. Зрозуміло, йшлося про наслідки послідовної русифікаційної політики, яку проводила правляча партія. Та корінь зла був набагато глибше. «В Україні в останні роки поширилися корупція, порушення законності, кар'єризм, хабарництво, — писав письменник. — Й що характерно: чим більше в республіці поширювались ці аморальні явища, чим активнішим ставало чиновниче свавілля, тим нахабніше номенклатурні доморощені «власники крісел» посягали на духовні цінності народу, найперше на українську мову, прагнучи саме через приниження її продемонструвати свою «вірнопідданість, службову ортодоксальність».

Видатний письменник-патріот ставив питання про конституційний захист української мови.

Генеральний секретар ЦК КПРС наклав на лист резолюцію: «К письму т. Гончара я питаю большое доверие. Но он просит реальных шагов. Обдумайте — это надо сделать. Нужен совет с общественностью». Документ потрапив до секретаря ЦК КПРС Олександра Яковлева, а також до першого секретаря ЦК КПУ Володимира Щербицького. Останній за порадою своїх помічників, секретарів ЦК КПУ Юрія Єльченка та Олексія Титаренка «совет с общественностью» замінив консультаціями з «ведущими учеными республики, в частности такими, как академик АН СССР Лукинов И. И., член-корреспондент АН СССР Шинкарук В. И., академик АН УССР Трефилов В. И. и другими», які дійшли висновку, що «установление государственного языка как юридической нормы не даст никаких результатов, кроме всплеска НАЦИОНАЛИСТИЧЕСКИХ (вид. В. А.) настроений».

Що засекречували партійні лідери та їхні підручні?

Ні, в Москві не заперечували фактів русифікації України. У відповіді, яку підготували Олесеві Гончару відповідальні працівники ЦК КПРС, йдеться про підтримку видатного прозаїка іншими українськими письменниками, зокрема, Юрієм Мушкетиком, Борисом Олійником, Дмитром Павличком. Про це повідомляли в багатьох листах, адресованих і в партійні органи республіки, і в редакції газет та ЗМІ, на зібраннях громадськості. Аналіз матеріалів, численні зустрічі в Україні авторів відповіді лише підтвердили слова Олеся Гончара. Але хто наважився б тоді піти проти лінії партії? Тому в кремлівському документі з'являються застереження, що тривога творчої інтелігенції про «сужение сферы функционирования украинского языка обосновано лишь в определенной мере».

Узагалі, цей московський документ гідний бути виставленим у музеї як приклад чиновницького фарисейства й лицемірства. Адже автори його на власні очі переконалися, що, порівняно з 1955-56 роками питома вага учнів у школах з українською мовою навчання зменшилася з 72,8 до 48,6 відсотка, що в дошкільних закладах лише 24 відсотки дітей відвідують україномовні групи. Але вірні тоталітарним догмам тутки зауважують, що русифікація України —процес закономірний, оскільки «увеличение количества школ с русским языком обучения объясняется повышением интереса населения (зважте, не народу, а НАСЕЛЕНИЯ! — вид. В. А.), прежде всего городского, к языку межнационального общения... В последние годы произошло дальнейшее увеличение притока в республику населения из других республик страны. Этот процесс объективно способствовал интернационализации общественной жизни, расширению сферы использования русского языка. При этом близкая родственность языков вызывала более активное, чем в других союзных республиках, развитие национально-русского двуязычия. Вряд ли можно в этих условиях реализовать предложение автора письма и некоторых других писателей об отказе от принципа добровольности при выборе родителями языка обучения своих детей и решать этот вопрос административным путем».

Високопоставлені партійні функціонери визнавали, що «по мнению некоторых партийных и советских работников, порой сказывается и боязнь отдельных людей, что их забота о развитии украинского языка будет неправильно понята и истолкована как проявление национальной ограниченности». Іншими словами, українці просто боялися в умовах тоталітарного режиму виявляти свою етнічну суть, бути самими собою. Про яке виховання повноцінної особистості можна було говорити? А ми сьогодні бідкаємось, що ось, мовляв, бракує нам висококваліфікованих кадрів для незалежної України, не маємо особистостей, відданих патріотів.

Звичайно, на закінчення можна було б перерахувати документальні підтвердження урядових московських розпоряджень і самодержавних, і комуністичних часів, направлених на заборону, нищення та викорінення з України української мови. Але ми цього робити не будемо — справжні борці за вітчизняну культуру та духовність це добре знають, а їхнім опонентам це просто не потрібно, адже вони не здатні сприймати будь-які аргументи.

Скажімо про інше. Хоча б про те, що все таємне однаково колись стає явним. Можна упевнено твердити, що московські партійні архіви зберігають не один документ — свідчення цілеспрямованого зросійщення України, керованого з Кремля. Вони —майбутні аргументи нашої історичної правоти.

Очевидно, про це думав і незабутній Олесь Гончар, звертаючись до Михайла Горбачова.

Насамкінець складаємо подяку раднику Посольства України в Російській Федерації поетові Віталію Крикуненку та працівникові московського центру збереження сучасної документації О. Новикову, за надані для публікації матеріали.

ДОПОВІДАЄ КОМІСІЯ У СПРАВІ РОКСОЛАНИ

От і закінчився читацький конкурс «Роксолана». Вже у фіналі надійшли оці два листи. Це своєрідний перегук — немов старий солдат і молода дівчина писали не до редакції, а одне одному. І річ не в тім, хороший чи поганий був фільм. І навіть не в тім, що старий солдат-інвалід мимоволі звинувачує ту епоху, в якій жив і за яку проливав кров. А річ у тім, що та епоха ще, власне, не завершилася. І тим, хто бере на себе сміливість щось говорити про неї, корисно прочитати оці нехитрі свідчення. Свідчення невигаданих героїв невигаданого часу.

Від кого тікали, від чого тікали

Хотелось бы мне посмотреть на тех, кто отвергает этот фильм! Не стану их называть товарищами, так как мои товарищи лежат в земле. Но я бы этим господам показал один эпизод. В 1945 году мне пришлось перевозить с французской границы наших девушек, которые были в Германии и бежали с французами жить во Францию. Это были наши хохлушки, не обижайтесь, ведь я сам хохол. Разве не было им наших ребят, чтобы полюбить и жить именно на своей родине? А сколько их в Польше осталось, в Германии? Как это понимать? Когда мы их перевозили до Брест-Литовска, так они нам, солдатам, в лицо плевали, потому что мы были им ненавистны. Я лично спас только двух девочек, которые были действительно благородными, то есть девственницами. Когда я их спросил, почему они не убегали от нас, то мне девочка из Таганрога ответила: «Мой **коханый** проливает кровь за меня, чтобы меня освободить!» Насмотрелся я, ну да ладно, всего не опишешь. Поговорим лучше о фильме. Он исключительный. Его надо было давно сделать, еще при Брежневе, наверняка смотрели бы с **насолодою.** Так думает вся моя интернациональная семья, то есть я, украинец, жена русская, зять немец, невестка полька...

Степан СКЛЯРУК з сім'єю.

Донецьк.

Мене звати Олею...

Пише до вас учениця 10-го класу, мене звати Олею, ми разом з молодшою сестричкою проживаємо самі, маємо города, невелике господарство: двоє поросяток, маленьке телятко і два кролики. Щоб вижити, мусимо працювати. Я ходжу в школу й разом працюю в селі —ходжу на буряки, а літом на тік віяти пшеницю. Як не було тяжко, ми все це перебороли. Ми часто плачемо, що залишилися самі, і згадуємо, як було добре, коли з нами була найдорожча людина, яка нас виглядала, це бабуся, якої давно нема. Бувають такі часи, коли ми навіть не маємо що їсти. Але ми щасливі тим, що ми разом і любимо одна одну. Не зліться, будь ласка, що я так багато написала про себе. А тепер про фільм. Ми його дивилися в сусідки, до якої ходимо по молоко, бо телевізора в нас нема. У фільмі багато вигаданого, якби наша Роксолана встала та подивилася... Найбільше мені запам'ятався епізод, коли вона запитала у Султана: «Чому в тебе такі стомлені очі?» Я вважаю це найкращим епізодом. Це створити — справжній талант. Як то Сумська зуміла так гарно зіграти? Я сама себе запитувала кілька разів: чи хотіла б я бути на місці Роксолани? Думаю, після всіх бід і всіх мук вона мала право на щастя. А мені вже шістнадцять і чудо не звершилось, як у Роксолани. Я роблю всю роботу, виховую сестричку і живу, як черниця. Але не заздрю чуже щастя — колись, може, прийде і моє.

З повагою, КАЧАН Оля та моя сестричка.

с. Малі Мацевичі на Хмельниччині.

... Після таких-от листів важко брати до рук перо — що до цього додаси, який тут може бути газетний коментар? А всього листів надійшло 121, і за багатьма з них — своя доля, так чи інакше драматична. Майже третина адресатів писали не заради премії, не висилаючи передплатних квитанцій. Ми дуже вдячні всім. Обіцяємо: усі листи буде передано творчій групі фільму, а згодом ви поспілкуєтеся з улюбленими акторами на сторінках «Голосу України». Власне, заради цього ми й запитували вашу думку про кращі ролі. Крім того, передплатні квитанції конкурсантів ми передаємо для участі в лотереї «Голосу України» — і щиро зичимо побільше виграшів.

А тепер, після засідання спеціальної конкурсної комісії, оголошуємо довгождані підсумки. Як ви пам'ятаєте, у кожній з трьох номінацій було по два тури і по три премії. Отже:

1. За кращий позитивний відгук. Перші премії: Олені Бурмістровій з Києва та Володимиру Козенку з Миронівки (їхні відгуки надруковано 5 липня). Другі премії: Ользі Егадовій, Надії Лагуновій та Валентині Кулакевич з Нелепівки на Донеччині — на трьох (див. «ГУ» за 14 червня) і Ткачуку Петрові Степановичу з Літина на Вінниччині, вчителеві з 50-річним стажем, колишньому командирові стрілецької роти. Треті премії: родині Білих з Марганця на Дніпропетровщині та Галині Сеньків із Шепетівки.

2. За кращий негативний відгук. Перші премії: Мирославі Стеценко з Миколаєва та Богданові Гірському з Якторова на Львівщині (відгуки див. 14 червня). Другі премії: Тетяні Ковальчук з Житомирщини (окрім критичного таланту, авторка має ще й надмір таланту самокритичного: «Сама з себе сміюся — чи багато отаких дурнів, як я, клюнули на ваш конкурс?») та Неонілі Пількевич із Києва («Я в юності мріяла про сцену, але єдина роль, яку доручило мені життя, — це роль водія тролейбуса, і грала я її 25 років...» Втім, судження пані Неоніли про фільм свідчать, що вона немарно мріяла про сцену). Треті премії: Світлані Луцковій з Острога (див «ГУ» за 5 липня) та Галині Таганській з Одещини (відгук загалом позитивний, але є кілька блискучих критичних спостережень).

3. За кращу відповідь на запитання «Чому я заздрю (не заздрю) Роксолані?» Перші премії: Ользі Качан та її сестричці з Хмельниччини (лист опубліковано сьогодні) і Павлові Гарачуку з Одещини (відгук 5 липня). Пан Гарачук відповів на «дівчаче» запитання краще, ніж деякі дівчата. Але йому доведеться розділити першу премію з п'ятирічною Златою Рудницькою, котра після перегляду серіалу хоче зватися Роксоланою (про що написала її мама Алла з с. Чорненкового на Дніпропетровщині). Другі премії: киянці Валентині Дзюбук (її вірш опубліковано 5 липня) і 17-річній Аліні Філінській та її мамі Нелі з Богданівки на Житомирщині. Треті премії: Ользі Мельниченко з Салихи на Київщині (за поему, довгу, як і сам серіал!) та родині Рєзоглазових з Кременчука: вони написали чотири відгуки, причім глава сім'ї зауважив, що «лиш жіночий розум може полюбити таке кіно». Але перемогла все-таки 12-річна Яна Рєзоглазова.

Тих переможців конкурсу, чиї відгуки не надруковано, просимо не ображатися — одні люди вміють писати гарно й коротко, інші — теж гарно, але осяжніше, скорочувати їхні листи нема сенсу, а друкувати без скорочень — газета, на жаль, не витримає.

Тож вітаємо переможців і ще раз щиро дякуємо: С. Каменєву (Харків), О. Богуну (Лубни), М. Усмановій (Севастополь), О. Галяс (Борщів), Т. Василик (Івано-Франківщина), Н. Федорук (Ковель), Ж. Сливці, В. Боровицькому (Донеччина), М. Тищенку (Кременчук), К. Степаненко (Радомишль), С. Ткачуку (Монастирище), І. Колісниченко (Степок на Київщині), М. Богачовій (Ужгород), О. Никитюк (Сарни), І. Горкун (Полтавщина) та багатьом іншим!

Запитання до генпрокурора

Іван ІЛЛЯШ, «Голос України»

«У сильного всегда бессильный виноват»,

або Хто розрубає гордіїв вузол, зав'язаний Фемідою?

Звернувся б до Бога...

Якщо Бог є, то чому він карає невинних і немічних, а захищає грішних і сильних світу цього?

Якщо Господь все бачить і знає, чому терпить свавілля можновладців і не карає їх за знущання над простими смертними?

У священнослужителів, слуг Божих, є відповіді на ці запитання, але вони не задовольняють мирян. Генеральний прокурор — гарант Справедливості і дотримання прав людини — такі абстракції ігнорує: він стоїть на сторожі конкретних законів і конкретної особи. На жаль, не всіх законів і не кожної людини.

Ось уже 28 років у списку громадян України, права яких має захищати прокуратура, не значиться Григорій Євстафійович Губар — інвалід Великої Вітчизняної війни, про яку нагадують не тільки ордени та медалі, а й понад 20 осколків у тілі фронтовика. Усі ці роки чоловік з милицею оббиває пороги кабінетів вищих владних, правоохоронних і судових структур. Звернувся б і до Бога, якби зумів. Відстоюючи своє добре ім'я, Григорій Євстафійович вимагає одного — реабілітації і поновлення в правах, яких його незаконно позбавили слідчі органи та суд Вінниці. Тисячі його заяв і звернень досі були приводом для відписок — у кращому випадку. Здебільшого чиновники від Феміди відмовчувалися.

— Отож, запитання генпрокуророві через газету: чи буде вирешті-решт моє ім'я в числі тих, на кого розповсюджуються закони України? — цікавиться жертва правового свавілля Григорій Губар.

«Ах, война, что ж ты, подлая, сделала?»

У грудні 1943 року село Степанівку на Вінниччині наші війська у фашистів відбили. Але ненадовго — через кілька днів червоноармійці залишили його. З ними пішов на фронт і Грицько Губар. Його ровесників Вітчизна-мати покличе до лав захисників майже через рік. До того часу 16-літній Губар навоюється і настраждається. У складі винницувального протитанкового артилерійського полку наводчик гармати Григорій Губар 25 квітня переможного 1945-го дійшов майже до Ельби. Тут і закінчив свою війну хоробрий артилерист. За плечима були жорстокі бої, в яких відзначився юнак: про його умілі дії свідчать нагороди і особиста подяка головнокомандуючого Сталіна. А попереду...

Тієї ночі висунутися непомітно на рубежі прямого вогню не вдалося: німці накрили радянську колону мінами. Солдати висипали з вибухонебезпечного кузова «студебеккера» (в машині везли снаряди) і потрапили під прицільний вогонь гітлерівців. Останнє, що пам'ятає рядовий Губар — протитанкову гранату, що летіла в нього.

Отямився в госпіталі через чотири місяці. Ще через 60 днів заговорив, а в квітні 1946 року його виписали.

Інвалідність свою він не афішував, навпаки, приховував, як міг. Закінчив технікум залізничного транспорту, працював на Сахаліні майстром, навчався заочно в хабаровському інституті.

Повернувшись на Вінниччину, Григорій Євстафійович пішов на будівництво і в 1969 році «доріс» до заступника управляючого будівельно-монтажним трестом. І де тоді були екстрасенси чи бодай цигани — вони б зуміли відмовити Губаря від високого крісла. Дуже багато чого було видно тому, хто сидів у ньому. Заступникові б не помічати зловживань усілякого роду, але проклятуща війна тільки зміцнила і загострила почуття справедливості. Йому ж на біду.

Помста

На пленумі Вінницького обкому партії вельми здивувались появі на трибуні білої ворони. Спочатку здивувались, а потім образились і розсердились. І було з чого: Григорій Губар оприлюднив факти про незаконне виділення понад 100 квартир, серед власників яких були «шановні люди міста»: начальник управління з боротьби з розкраданням соціалістичної власності Богач, слідча Якименко, родичі можновладців. Таке не прощають сьогодні, а тоді й поготів. Через кілька тижнів Губарю почали «шити» справу про антирадянську діяльність. Білі нитки так упадали в око, що фальсифікатори з правоохоронних органів мусили змінити формулювання. На прозаїчніше, але таке саме безглузде і тупе: начебто ветеран війни безпідставно отримував пенсію як інвалід. Феміда дійшла до того, що звинуватила фронтовика в підробці документів. За твердженнями тодішніх слідчих, Григорій Губар у бойових діях участі не брав, а поранення дістав до призову в армію або після завершення війни. А це означає — отримував пенсію незаконно, за що мусить нести кримінальну відповідальність.

І він поніс: найгуманніший суд у світі позбавив Губаря волі на шість років. За те, що як інвалід отримав протягом 1961—1968 років 2109 карбованців 83 копійки. Жодні довідки з військкомату, гарнізонної комісії, яка видала свідоцтво про хвороби, сільради до уваги взято не було. Проігноровано навіть відділ соціального захисту, який письмово підтверджував слова «пенсіонера»: у 1961—1968 роках Григорій Губар пенсію не отримував узагалі! Та кого цікавлять такі «дрібниці», коли була вказівка провчити багато знаючого і балакучого ветерана!

Розуму йому додали в інвалідних колоніях і «психушках», де він провів три «фронтових» роки. Вийшов за амністією з шістьма перебитими ребрами і трьома інсультами. Але з вірою в перемогу правди над кривдою.

«Ви — не винні, а винних катма»

Вперше справедливість перемогла... за гратами. Тюремні лікарі, не озираючись на вирок суду, визнали Григорія Губаря інвалідом війни. Правда, не першої групи, яку він мав з 1946 року, а другої — вплив зацікавлених осіб з волі дався, певно, взнаки. Там сподівалися, що назавжди затулили рота фронтовику. І дарма: війна з тими, хто сховав його за гратами, тільки починалася. Невинний ветеран вимагав (і вимагає досі!) реабілітації, повернення особистого майна, яке разом з квартирою нахабно відібрали, покарання винних у його засудженні. Практично всі скарги розглядали ті, на кого були написані. А вони, наче папуги, повторювали одне і те саме: «Для перегляду справи підстав немає»; «встановлено, що ви незаконно отримали 2109 рублів 83 копійки державної пенсії»...

А коли борцям за чистоту мундира набридло доводити свою принциповість, чесність і порядність, вони підказали підлеглим новий шлях тягання і знущання.

У грудні 1987-го, через 15 років після звільнення Губаря із «зони», вінницька міліція порушила проти нього кримінальну справу. Понівеченого солдата війни, щоб той, не дай, Господи, не домігся свого, на довгих сім (!) років позбавили права відстоювати свою честь і гідність. Сім років пінкертони, перевіряючи знов і знов документи про інвалідність, кілька разів припиняючи справу, вели слідство. Врешті-решт 1994 року справа потрапила до київських слідчих, які після проведеного розслідування «в повному обсязі встановили, що неточності в документах допущено з вини осіб, які вносили ці записи», у зв'язку з чим «слідство припинено за відсутністю в діях Г. Є. Губаря складу злочину».

Через 25 років фахівці в мундирах визнали, що Губар не винен і відбував покарання з чиєїсь примхи. Чиєї? Хто має відповідати за злочинне ставлення до невинного? Свого часу Якименко вигнали з партії, а Богача — з роботи. До слідчих, які займалися тяганиною і неповно проводили слідчі дії, «застосовано» відповідні заходи реагування». Отже, стрілочників покарано? А замовників цього свавілля? Їх знає Григорій Євстафійович, але не хоче знати Генеральна прокуратура, обов'язок якої розв'язати вузол беззаконня, зав'язаний вінницькими служителями Феміди. І тим самим допомогти громадянинові демократичної держави відшкодувати матеріальні й моральні збитки. А допомога потрібна істотніша, ніж відписка у вигляді поради. Саме таку отримав 1995 року нескорений Губар від начальника відділу управління Генпрокуратури. «Щодо питання відшкодування завданих збитків, — пише А. В. Іванченко, — Вам слід звернутися до суду».

До якого? Ні вінницькі, ні київські (сьогодні Губар живе в столиці) суди позовну заяву страждальця не приймають. Апеляція до Верховного суду нічого не дала: скаргу Губаря направлено до... Генпрокуратури.

Коло замкнулося. І знову по ньому ходити інвалідові з милицею чи Генеральний прокурор таки розімкне його?

Із залу суду

Олександр ГРИГОР'ЄВ

Нічне полювання

Засідання колегії з кримінальних справ Чернігівського обласного суду були закритими. Одна з очевидних причин — тісний зв'язок підсудних із злочинним світом.

Отримане з міліції повідомлення про те, що автомобіль Володимира Гаймановського знайдено, його рідних не заспокоїло. Швидше навпаки. Адже другу добу ніхто не знав, де сам Володимир.

Пізнього жовтневого вечора родичі пропалого приїхали на одну з тінистих чернігівських вуличок, де з невідомих причин опинилася машина. Довго намагалися упоратися з замком запалювання BMW, щоб пригнати авто додому. Під'їхала машина такої самої марки. З неї вийшов молодий чоловік, який поцікавився, чи не продаються запчастини для BMW, повернувся до машини, сів і поїхав. Дивні запитання незнайомця викликали підозру в брата зниклого Володимира. Через деякий час BMW затримали співробітники міліції. Його господарем виявився 30-річний чернігівець Юрій Самусь — раніше судимий, ніде не працює, перебуває під адміністративним наглядом.

В руках у правоохоронних органів з'явилася ниточка, професійно потягши за яку, вони розкрили цілу низку злочинів. Невдовзі були затримані спільники Самуся — однофамільці з Радянської Слободи Олександр і Валентин Омельяненки. Останній — двічі судимий за крадіжки та хуліганство, понад рік перебуває в розшуку.

25 жовтня 1996 року близько 22 години Юрій Самусь і Валентин Омельяненко біля готелю «Україна» найняли приватне таксі Володимира Гаймановського нібито для поїздки в бар. Заїхавши додому, Самусь переодягся і захопив обріз мисливської рушниці. Заманивши обманом господаря машини до лісу, Самусь двома пострілами в упор убив його.

Тієї самої ночі, повернувшись до міста, злочинці намагалися продати здобуту машину. Покупець не знайшовся, і автомобіль тимчасово залишився на одній з вуличок. Там його, безпритульного, і знайшли жителі навколишніх будинків, повідомили в міліцію.

Під час слідства було розкрито ще одне нічне вбивство. 7 вересня 1996 року Юрій Самусь убив свого приятеля-цигана В'ячеслава Каземиренка. Перебуваючи пізно ввечері в його машині, злочинець під час зупинки двома пострілами вбив господаря «легковика». Потім вийшов, третім пострілом (у ділянку серця) підстрахувався і зник з місця злочину. Через декілька днів золотий браслет (160 г), що належав Каземиренку, був проданий за тисячу доларів США. Якось Самусь з приятелями приїхав на те саме перехрестя і, випивши за упокій, стріляв у повітря з обріза. Салютував. Приходив і в дім покійного. Казав його молодшому братові, що готовий відрубати голову вбивцеві В'ячеслава.

Між двома вбивствами був ще епізод. Юрій Самусь, Валентин і Олександр Омельяненки на автомобілі, яким керував останній за дорученням, відправились на промисел у Куликівський район. В одному з сіл, погрожуючи зброєю, зловмисники примусили водія з Донецької області, який скуповував у мешканців села картоплю, заплатити «дань». Про це стало відомо в райвідділі міліції. Ввечері Олександра і Валентина було затримано і разом з машиною доставлено в райвідділ. Обидва не заперечували, що вимагали гроші. Через добу їх... відпустили.

Як відкараскався від міліції Валентин Омельяненко, який перебуває в розшуку за участь у пограбуванні і крадіжці? Олександр пояснив це просто: в машині було сім пляшок шампанського... За цим епізодом суд виніс окре-

Омельяненко в цей час був у машині і на суді стверджував, що про наміри товариша не знав. Заволодівши машиною, приятелі повернулися до міста, повечеряли. Залишивши обріз і взявши лопату, відправилися знову до лісу. Тамтешні місця Самусю були добре відомі: розбійний напад на водія, за що він відсидів шість років, був здійснений саме на цьому місці. Глибокої ночі злочинці закопали тіло.

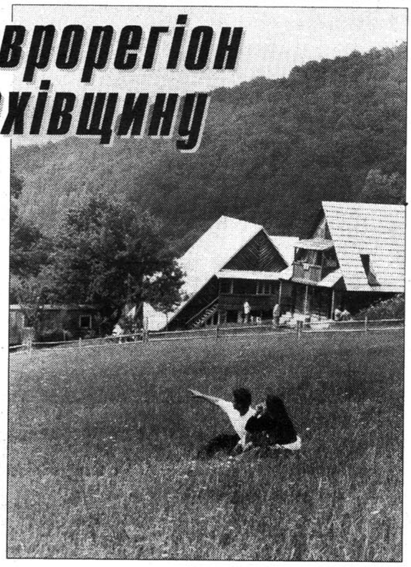
му ухвалу на адресу начальника УМВС.

А злочинцям — вирок:

Юрія Самуся, 1966 р. н., присудив до розстрілу; Валентина Омельяненка, 1970 р. н., — до 13 років позбавлення волі з відбуванням покарання в колонії суворого режиму; Олександра Омельяненка, 1971 р. н., — до 4 років позбавлення волі в колонії суворого режиму.

Фото Валерія ШАЙГОРОДСЬКОГО.

Карпатський єврорегіон підтримує Рахівщину

Інвестиції

РАХІВЩИНУ називають зеленою казкою, а Рахів — столицею закарпатських гуцулів, «гуцульським Парижем»... У Європі цей високогірний район України знають тепер як один із найцікавіших куточків континенту, де ведуть пошуки, як зберегти природну й культурну спадщину.

Недавно з Брюсселя надійшло повідомлення, що рада директорів Фонду розвитку Карпатського єврорегіону (Кошице, Словаччина) схвалила проект «Створення передумов для екологічно зорієнтованого сталого розвитку гірських населених пунктів Рахівського району Закарпатської області», поданого Рахівською районною радою народних депутатів. Для реалізації цього проекту надається грант у сумі 143 тисячі доларів США.

Ми зустрілися з керівником та автором проекту, доктором біологічних наук, директором Карпатського біосферного заповідника Федором Дмитровичем Гамором і попросили розповісти про згаданий проект та перспективи розвитку цього самобутнього краю.

— Насамперед хочу підкреслити, що суть концепції біосферних заповідників полягає в тому, щоб заповідні об'єкти функціонували не як ізольована від господарської діяльності система, а в економічній та природоохоронній єдності з нею. Крім того, біосферні заповідники є природоохоронними науково-дослідними установами, регіональними екологічними центрами, які покликані не тільки охороняти унікальну природу, а й розробляти наукові рекомендації щодо раціонального природокористування, розв'язувати проблеми поєднання інтересів охорони природи з інтересами місцевого населення. Тому адміністрація Карпатського біосферного заповідника разом з керівництвом Рахівської районної державної адміністрації та районної ради народних депутатів уже тривалий час активно працюють над пошуком шляхів виходу з екологічної та соціально-економічної кризи, в якій опинився наш високогірний край.

Новий поштовх цій роботі дав візит 1995 року до району та Карпатського біосферного заповідника делегації інституту «Схід—Захід» (США) на чолі з його директором Джоном Мрозом. До речі, цей інститут є одним із засновників Фонду розвитку Карпатського єврорегіону.

Гості виявили великий інтерес до проблем, які існують у високогірній Рахівщині, вирішили всіляко допомагати ініціативам, що тут народжуються.

І ось коли було сформовано концепцію спеціальної еколого-економічної зони «Рахів», Фонд розвитку Карпатського єврорегіону надав грант (5 тисяч доларів США) для розроблення пакету документів для створення такої зони у районі.

У 1996 році цей фонд разом із Міжнародним фондом «Відродження» оголосили конкурс проектів за програмою «Сприяння комплексному економічному та соціальному розвитку села» в країнах, що входять до Карпатського єврорегіону (Угорщина, Словаччина, Польща, Румунія та Україна).

В Україні на перший тур конкурсу було подано цілий ряд проектів з Івано-Франківщини, Львівщини, Чернівеччини та Закарпаття. Після докладної експертизи і за рішенням ради директорів цих фондів рахівський проект було допущено до другого туру конкурсу вже серед країн Карпатського єврорегіону, його визнано найперспективнішим.

Головною ідеєю проекту є переорієнтація господарського комплексу району в напрямі розвитку екологічно зорієнтованого бізнесу, максимальне сприяння формуванню в гірській Рахівщині ринкових інфраструктур, спрямованих на підвищення рівня зайнятості населення, зміцнення туристично-рекреаційної галузі, підтримка малого бізнесу та активізація роботи неурядових громадських організацій.

Під час реалізації проекту (грант розрахований на три роки) формуватиметься ринкове середовище, створюватиметься певна навчальна та інформаційно-методична база для підвищення економічного, екологічного, культурно-освітнього та підприємницького рівня кадрового потенціалу району. Створюватиметься імідж Рахівщині як одному з центрів туризму та рекреації на Україні тощо.

Наші Карпати, особливо на Рахівщині, чи не найказковіші у світі. Тут завдяки туризму — скажімо, як у Швейцарії, Австрії чи Словенії — могли б добре жити наші горяни. Невеликі підприємства з виготовлення гуцульських сувенірів, з розливу мінеральної води, переробки дикоростучих плодів, ягід та грибів, організація приватних готелів, притулків, баз відпочинку, кафе, інших торгових точок, як це прижилося в сусідніх країнах, могли б створити значну кількість робочих місць. Для цього потрібно змінити психологію наших керівників, місцевого населення, які нині не готові працювати у нових умовах економічного реформування. В цьому велику роль має зіграти запроектований бізнес-центр, який допоможе у їх перепідготовці, матиме великий банк ділової інформації, методичних рекомендацій у сфері малого бізнесу, організовуватиме консультації, як розпочати власний бізнес, допоможе у проблемах маркетингу, підготовки бізнес-планів, добре орієнтуватися в лабіринтах ринку тощо.

У рамках формування сучасної ринкової інфраструктури буде створено на базі Карпатського біосферного заповідника центр еколого-культурологічної інформації, агентство агро- і екотуризму, школа народних умільців, асоціація підприємців, модельні кредитні спілки. За допомогою Львівського центру підтримки бізнесу буде залучено асоціацію фермерів району до програми «Україна—Австрія», проведено цілий ряд проектів для отримання мікрокредитів через різні міжнародні фінансові інституції.

Одне слово, проект передбачає кілька мікропроектів, які доповнюють його й одночасно сприятимуть самостійно розвивати окремі галузі та напрями роботи в нашому краї.

Наш проект — це новий погляд на майбутнє району, переорієнтація його економіки на розвиток туристично-рекреаційного комплексу, запровадження екологічно безпечних технологій на діючих виробництвах, створення науково обгрунтованої моделі розвитку села гірських регіонів України.

Перший крок зроблено. Тепер усе залежить від нашої наполегливості, старання, щоб допомогти нашим горянам перетворити Рахівщину на квітучий, економічно стабільний край.

Записав Іван ВОЛОЩУК,
член Спілки журналістів України.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, «Голос України»

«Чужі» гроші, «чужі» люди

За листами читачів

ТІЛЬКИ-НО приїжджає в регіон столичний керівник, як його закидають проханнями. Адресували їх свого часу працівники інституту степових районів «Асканія-Нова» і Прем'єр-міністру. Вони підрахували, що для реалізації заходів щодо забезпечення та вдосконалення генофонду тварин треба витрачати 800 тисяч гривень на рік. Вибивання коштів «згори» нині стало модним. Але варто замислитися і над тим, як використовуються власні можливості, внутрішні резерви. Чи не призабули на місцях такі поняття, як «економічний аналіз», «відповідальність фахівця»?

Два листи надійшли до редакції з дослідного господарства «Асканія-Нова». 1995 року інститут закупив 200 нетелів з Німеччини, а нині їх кількість зменшилася. Куди ж поділися телиці, які мали використовуватися для поліпшення племінного стада? Виявляється, високопродуктивну худобу гублять самі працівники дослідного господарства.

«28 серпня 1996 року, — читаємо в листі представника тваринницького відділку В. Лазора, — було дорізано і здано на забійний пункт 14 корів, що мали отелитися. За непродуманою вказівкою головного зоотехніка Г. Михайлова корів вигнали випасати вранці на росяне люцернове поле. Від цього випасу частина їх загинула». Оскільки за кожну телицю виклали по 2200—2300 німецьких марок, то неважко полічити збитки. Але й досі, повідомляє автор, за кричущу недбалість ніхто не відповів.

Два роки судився з керівництвом названого господарства М. Скиба, керуючий відділком № 2. Незважаючи на рішення суду про поновлення його на роботі, Скибу до виконання обов'язків не допускали. Натомість сплачували кошти за вимушений прогул. Позивач байдикував 135 днів і отримав разом з відпусткою понад 776 гривень. Звичайно, не з кишені директора інституту В. Туринського, котрий так пояснив кореспондентові ставлення до спільних коштів:

— Усе кадри. Скиба, якого скоротили за штатом, колишній міліціонер, був не на своєму місці. А падіж худоби — то через несумлінність, некомпетентність фахівців. Взагалі не завадило б скоротити штат на 15—20 відсотків. Але як це зробити?

Даруйте, Василю Михайловичу, але ж кадри не з неба впали, їх набирали відповідні чиновники. Кивати тут на кадрову помилку — величезна розкіш. Чи, може, криза все спише? Якби в такий спосіб господарював справжній власник, для якого «наше» та «чуже» не можуть одночасно співіснувати у свідомості, то «кадрових помилок» намагалися б уникати. Інакше недалеко й до банкрутства, бо лише на державний бюджет хороший хазяїн не покладається. Торік на Херсонщині загинуло 17,7 тисячі голів великої рогатої худоби, 97,7 тисячі свиней, 47,2 тисячі овець, чисельність поголів'я зменшилася порівняно з 1995 роком на 92 тисячі.

Причини різні. Але, на думку сучасних економістів, стратегічна причина негараздів в агропромисловому комплексі — повільне реформування господарства, те, що досі немає власника-господаря. Управлінська братія дуже неохоче здає свої позиції. Лише один приклад: на Херсонщині свого часу видали створення КСП на базі колгоспу імені Кірова Білозерського району як взірець реформи. Але оскільки тут мало що змінилося у принциповому плані, а в суспільстві наростають нові тенденції, то нині знову почалася реклама чергового кроку в роботі господарства — створення приватно-орендного кооперативу. Свої земельні та майнові сертифікати селянин віддає в оренду. Кому? Тобто знову до заповітної повної власності далеченько.

Інша конфліктна ситуація склалася у Бериславському районі. Тут, у КСП «Україна», управлінська верхівка не переносить на дух диспетчера автогаражу А. Кравцову. Тільки й чути: такасяка, ховається від сонця під парасолькою, не вболіває за загальну справу. А головний бухгалтер Л. Кур'ян просила процитувати в газеті її особисту думку щодо цієї Кравцової: «Зайвого кроку зробити боїться, пропускає робочі дні, не виконує вказівок». А почалося все відтоді, як диспетчер заявила, що директорський транспорт «їсть» багато пального, бо керівник господарства А. Гнидін живе в іншому селі, за 50 кілометрів від основного місця роботи. І майже щодня ганяє автомобіль туди й назад. Та ще водій (нині звільнився) не бажає звітувати про кількість витраченого бензину. Все це виливається в копієчку: лише за місяць набігає 300 кілограмів «зайвого» пального. Тим часом заборгованість по зарплаті в господарстві на сьогодні аж понад 60 тисяч гривень. Важко сказати, наскільки сумлінний працівник Кравцова, але на це маленьке джерельце розтринькування «народного» добра вона вказала, безсумнівно, правильно. Як ви здогадалися, невдовзі Кравцову звільнили зі скромної посади диспетчера. Щоб знала своє місце. Лише після вимушеної більш як річної «відпустки» суд поновив диспетчера на роботі, а колгосп виплатив їй гроші за прогули. Знову ж таки не з кишені пана директора Гнидіна, котрий, до речі, влаштував морально-психологічну блокаду звільненій після рішення суду, щоб, певно, продемонструвати, хто хазяїн.

Управлінці часом просто нездатні глянути правді у вічі, подбати про діло. Коли розмовляв із головним бухгалтером щодо практики витрачання пального, то Лариса Іванівна буквально накинулася на кореспондента із гнівними випадами. Може, схвилювала її промова Президента України про наші кадрові та економічні негаразди?

В управлінні сільського господарства і продовольства області повідомили: на селі працюють 14 338 фахівців, причому 11905 з них мають вищу та середню освіту. Решта, а це майже тисячі дні, практики. Сила, звичайно, величезна. Серед трудівників чимало вмілих організаторів, компетентних фахівців. Завдання в тому, щоб залучили цю силу до ведення господарства. А на сьогоднішній день в агропромисловому комплексі справи невтішні, обсяги виробництва падають. Та коли читаєш лист із села, соромно стає за командирів виробництва: амбіцій багато, а результати мізерні. Та хоч би людей не ображали.

Херсонська область.

Першість країни з футболу. *Перша ліга.* Сезон 1997 — 1998 років

Календар ігор. Перше коло

Перший тур. 30 липня, середа. Кремінь (Кременчук)—Поліграфтехніка (Олександрія), Нива (Вінниця)—Зоря (Луганськ), Хімік (Житомир)—Авангард-Індустрія (Ровеньки), Динамо-2 (Київ)—ФК Черкаси (Черкаси), Десна (Чернігів)—ЦСКА-2 (Київ), Металург (Нікополь)—Металіст (Харків), СК Миколаїв (Миколаїв)—Хімік (Сєвєродонецьк), Волинь (Луцьк)—ФК Львів (Львів), Буковина (Чернівці)—Верховина (Ужгород), Нафтовик (Охтирка)—Сталь (Алчевськ), Явір (Краснопілля)—Шахтар (Макіївка).

Другий тур. 2 серпня, субота. Нива—Авангард-Індустрія, Хімік Ж—Зоря, Динамо-2—ЦСКА-2, Десна—ФК Черкаси, Металург—Хімік С, СК Миколаїв—Металіст, Волинь—Верховина, Буковина—ФК Львів, Нафтовик—Шахтар, Явір—Сталь.

Третій тур. 8 серпня, п'ятниця. Сталь—Шахтар, ФК Львів—Нафтовик, Верховина—Явір, Металіст—Волинь, Хімік С—Буковина, ФК Черкаси—Металург, ЦСКА-2—СК Миколаїв, Зоря—Динамо-2, Авангард-Індустрія—Десна, Кремінь—Нива, Поліграфтехніка—Хімік Ж.

Четвертий тур. 11 серпня, понеділок. ФК Львів—Явір, Верховина—Нафтовик, Металіст—Буковина, Хімік С—Волинь, ФК Черкаси—СК Миколаїв, ЦСКА-2—Металург, Зоря—Десна, Авангард-Індустрія—Динамо-2, Кремінь—Хімік Ж, Поліграфтехніка—Нива.

П'ятий тур. 16 серпня, субота. Нива—Хімік Ж, Динамо-2—Кремінь, Десна—Поліграфтехніка, Металург—Зоря, СК Миколаїв—Авангард-Індустрія, Волинь—ФК Черкаси, Буковина—ЦСКА-2, Нафтовик—Металіст, Явір—Хімік С, Сталь—ФК Львів, Шахтар—Верховина.

Шостий тур. 19 серпня, вівторок. Динамо-2—Поліграфтехніка, Десна—Кремінь, Металург—Авангард-Індустрія, СК Миколаїв—Зоря, Волинь—ЦСКА-2, Буковина—ФК Черкаси, Нафтовик—Хімік С, Явір—Металіст, Сталь—Верховина, Шахтар—ФК Львів.

Сьомий тур. 25 серпня, понеділок. ФК Львів—Верховина, Металіст—Сталь, Хімік С—Шахтар, ФК Черкаси—Нафтовик, ЦСКА-2—Явір, Зоря—Волинь, Авангард-Індустрія—Буковина, Кремінь—Металург, Поліграфтехніка—СК Миколаїв, Нива—Динамо-2, Хімік Ж—Десна.

Восьмий тур. 28 серпня, четвер. Металіст—Шахтар, Хімік С—Сталь, ФК Черкаси—Явір, ЦСКА-2—Нафтовик, Зоря—Буковина, Авангард-Індустрія—Волинь, Кремінь—СК Миколаїв, Поліграфтехніка—Металург, Нива—Десна, Хімік Ж—Динамо-2.

Дев'ятий тур. 2 вересня, вівторок. Динамо-2—Десна, Металург—Нива, СК Миколаїв—Хімік Ж, Волинь—Кремінь, Буковина—Поліграфтехніка, Нафтовик—Зоря, Явір—Авангард-Індустрія, Сталь—ФК Черкаси, Шахтар—ЦСКА-2, ФК Львів—Металіст, Верховина—Хімік С.

Десятий тур. 5 вересня, п'ятниця. Металург—Хімік Ж, СК Миколаїв—Нива, Волинь—Поліграфтехніка, Буковина—Кремінь, Нафтовик—Авангард-Індустрія, Явір—Зоря, Сталь—ЦСКА-2, Шахтар—ФК Черкаси, ФК Львів—Хімік С, Верховина—Металіст.

Одинадцятий тур. 11 вересня, четвер. Металіст—Хімік С, ФК Черкаси—ФК Львів, ЦСКА-2—Верховина, Зоря—Сталь, Авангард-Індустрія—Шахтар, Кремінь—Нафтовик, Поліграфтехніка—Явір, Нива—Волинь, Хімік Ж—Буковина, Динамо-2—Металург, Десна—СК Миколаїв.

Дванадцятий тур. 14 вересня, неділя. ФК Черкаси—Верховина, ЦСКА-2—ФК Львів, Зоря—Шахтар, Авангард-Індустрія—Сталь, Кремінь—Явір, Поліграфтехніка—Нафтовик, Нива—Буковина, Хімік Ж—Волинь, Динамо-2—СК Миколаїв, Десна—Металург.

Тринадцятий тур. 20 вересня, субота. Металург—СК Миколаїв, Волинь—Динамо-2, Буковина—Десна, Нафтовик—Нива, Явір—Хімік Ж, Сталь—Кремінь, Шахтар—Поліграфтехніка, ФК Львів—Зоря, Верховина—Авангард-Індустрія, Металіст—ФК Черкаси, Хімік С—ЦСКА-2.

Чотирнадцятий тур. 23 вересня, вівторок. Волинь—Десна, Буковина—Динамо-2, Нафтовик—Хімік Ж, Явір—Нива, Сталь—Поліграфтехніка, Шахтар—Кремінь, ФК Львів—Авангард-Індустрія, Верховина—Зоря, Металіст—ЦСКА-2, Хімік С—ФК Черкаси.

П'ятнадцятий тур. 28 вересня, неділя. ФК Черкаси—ЦСКА-2, Зоря—Металіст, Авангард-Індустрія—Хімік С, Кремінь—ФК Львів, Поліграфтехніка—Верховина, Нива—Сталь, Хімік Ж—Шахтар, Динамо-2—Нафтовик, Десна—Явір, Металург—Волинь, СК Миколаїв—Буковина.

Шістнадцятий тур. 1 жовтня, середа. Зоря—Хімік С, Авангард-Індустрія—Металіст, Кремінь—Верховина, Поліграфтехніка—ФК Львів, Нива—Шахтар, Хімік Ж—Сталь, Динамо-2—Явір, Десна—Нафтовик, Металург—Буковина, СК Миколаїв—Волинь.

Сімнадцятий тур. 7 жовтня, вівторок. Волинь—Буковина, Нафтовик—Металург, Явір—СК Миколаїв, Сталь—Динамо-2, Шахтар—Десна, ФК Львів—Нива, Верховина—Хімік Ж, Металіст—Кремінь, Хімік С—Поліграфтехніка, ФК Черкаси—Зоря, ЦСКА-2—Авангард-Індустрія.

Вісімнадцятий тур. 10 жовтня, п'ятниця. Нафтовик—СК Миколаїв, Явір—Металург, Сталь—Десна, Шахтар—Динамо-2, ФК Львів—Хімік Ж, Верховина—Нива, Металіст—Поліграфтехніка, Хімік С—Кремінь, ФК Черкаси—Авангард-Індустрія, ЦСКА-2—Зоря.

Дев'ятнадцятий тур. 6 листопада, четвер. Зоря—Авангард-Індустрія, Кремінь—ФК Черкаси, Поліграфтехніка—ЦСКА-2, Нива—Металіст, Хімік Ж—Хімік С, Динамо-2—ФК Львів, Десна—Верховина, Металург—Сталь, СК Миколаїв—Шахтар, Волинь—Нафтовик, Буковина—Явір.

Двадцятий тур. 9 листопада, неділя. Кремінь—ЦСКА-2, Поліграфтехніка—ФК Черкаси, Нива—Хімік С, Хімік Ж—Металіст, Динамо-2—Верховина, Десна—ФК Львів, Металург—Шахтар, СК Миколаїв—Сталь, Волинь—Явір, Буковина—Нафтовик.

Двадцять перший тур. 14 листопада, п'ятниця. Явір—Нафтовик, Сталь—Волинь, Шахтар—Буковина, ФК Львів—Металург, Верховина—СК Миколаїв, Металіст—Динамо-2, Хімік С—Десна, ФК Черкаси—Нива, ЦСКА-2—Хімік Ж, Зоря—Кремінь, Авангард-Індустрія— Поліграфтехніка.

Двадцять другий тур. 17 листопада, понеділок. Сталь—Буковина, Шахтар—Волинь, ФК Львів—СК Миколаїв, Верховина—Металург, Металіст—Десна, Хімік С—Динамо-2, ФК Черкаси—Хімік Ж, ЦСКА-2—Нива, Зоря—Поліграфтехніка, Авангард-Індустрія—Кремінь.

Володимир РИЖОВ:

«Слід звертатися до історії»

Минулої неділі в Барселоні фінішував чемпіонат Європи з баскетболу серед чоловіків. Про ці змагання наш кореспондент розмовляв із відомим тренером Володимиром Рижовим.

—Не знаю як ви, Володимире Івановичу, а я такого слабкого за рівнем команд чемпіонату, як оцей в Іспанії, щось і не пригадую. Що сталося?

—Гадаю, що через грабіжницьку політику Міжнародної федерації (ФІБА) баскетбол в Європі занепадає. Все віддається на відкуп клубам. У той самий час інститут національних збірних дуже потерпає. Відбувається комерціалізація гри. Причому безграмотна комерціалізація. Європейцям не можна гнатися за НБА. За океаном на матчі ходять по 20 тисяч глядачів. А в Старому Світі про таке можна лише мріяти. Турніри в Іспанії дружно проігнорували баскетболісти, котрі виступають у клубах НБА. Зрозуміло, що цей факт різко негативно вплинув на рівень чемпіонату. Якщо ФІБА не перегляне свого ставлення до збірних, буде дуже погано.

—А який же вихід?

—Взяти приклад, скажімо, з волейболу і створити власну світову лігу. Це були б фантастичні змагання збірних. Нарешті, слід покінчити з вакханалією зі зміною громадянства. Звичайно, баскетболіст має право грати в будь-якому клубі. А от збірна має бути як мати — одна на світі.

—Однак і за такого непривабливого рівня змагань в Іспанії, ми примудрилися провалити справу…

—Нічого дивного. Слід звертатися до історії. Щось і не пригадаю якихось справжніх успіхів. Останній був … 1983 року, коли збірна УРСР під орудою Бориса Вдовиченка виграла турнір Спартакіади народів СРСР у Москві. То була блискуча перемога. Щоправда, гріх забути виграш «Будівельника», який очолював Віктор Боженар, у чемпіонаті Радянського Союзу. А от за часів незалежності нічого путнього не досягнуто.

Отож провал цілком закономірний. Бити на сполох потрібно було ще 1992 року, коли наша збірна не потрапила на чемпіонат Європи. Ми виграли відбірковий турнір до іспанського фіналу. Але подивимося, які місця в столиці Каталонії посіли наші суперники по відбірковому циклу — хорвати та турки. Поряд з нами. Отже, підгрупа наша була, якщо відверто, слабенькою. А коли зустрілися з командами організованішими, сильнішими, то й провалилися. Ті самі іспанці були на голову грамотніші за наших баскетболістів. Вони, маючи повну інформацію про українську команду, обрали безпрограшну тактику — гнучку і ефективну. Господарі змагань насамперед нейтралізували Євгена Мурзіна, який звик вдома почуватися вільним козаком. Знаючи слабкі сторони Олександра Окунського, правильно побудували проти нього захист. Одне слово, практично до нуля звели всі намагання нашого колективу.

Стосовно поразки від німців. Склалося враження, що наші хлопці весь час дивувалися. Невже німці вміють грати, думали вони. Але пригадаймо, хто був на позаминулому турнірі чемпіоном Європи? Правильно — збірна Німеччини.

Вважаю також, що головний тренер обов'язково мусить працювати на майданчику з гравцями на кожному тренуванні, а не передоручати свої обов'язки помічникам, відволікаючись на розв'язання інших проблем — фінансових, побутових тощо. А між іншим, у чоловічої збірної і фінансування було пристойне, і наукова бригада її обслуговувала. Виходить, що прорахунки слід шукати в роботі тренерського штабу.

Узагалі, в мене склалося враження, що президент ФБУ Володимир Павлович Горбулін, у якого руки зв'язані надсерйозними державними справами, не володіє ситуацією. Вірніше, його невірно інформують.

—Може, хтось із гравців нашої команди все-таки вам сподобався?

—В усякому разі не ті, хто почувалися королями в національному чемпіонаті. Навпаки, на пристойному рівні грали Дмитро Базелевський і Вадим Пудзирей. Не дивлячись на те, що через травму пропустив половину чемпіонату країни, найкращі якості виявив Олександр Лохманчук. На похвалу заслуговує молодий центровий Григорій Хижняк. Мені здалося, що тренери не були готові до такого перебігу подій і не знали, кого ставити в стартовому складі.

Одне слово, повне фіаско. Ні фізично, ні тактично, ні морально наші баскетболісти не були готові до цього іспиту. Хоча, якщо на засіданні, на якому звітуватиме збірна, не буде присутній Володимир Павлович Горбулін, то ФБУ визнає виступ команди задовільним. Адже це був лише дебют. А я вважаю, що ми давно вже мали грати і в чемпіонаті Європи, і на олімпіаду потрапити. Не вийшло. Причини я намагався назвати.

—Ще таке запитання. В пресі з'явилося повідомлення, що ви залишили жіночу команду «Динамо» (Київ) і очолили чоловічу — «Денді-Баскет». Чи відповідає це дійсності?

—Ні, не відповідає. Я продовжую працювати з динамівками. До речі, саме вирушаю з ними на тренувальний збір до Карпат…

Розмову вів Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Володимир Рижов — головний тренер жіночої баскетбольної команди «Динамо» (Київ).

Від перемін в очах миготить…

Якихось кілька тижнів тривала перерва між шостим і сьомим чемпіонатами країни з футболу. Однак за цей час сталося чимало змін, які привернули увагу футбольної громадськості. Поперше, в багатьох командах змінилися тренери. Про відставку Леоніда Буряка ми вже повідомляли. Слідом за наставником із «Чорноморця» пішло кілька провідних гравців. Зокрема, до «Шахтаря» — Юрій Селезньов, а до «Дніпра» — Дмитро Парфенов.

І тепер чимало «оптимістів» пророкують «Чорноморцеві» долю колись знаменитих «Зорі» та «Металіста», які загубилися в першій лізі.

Відрікся від посади «головного» в «Прикарпатті» і залишився консультантом Віктор Колотов. А Віктор Матвієнко змінив Ігоря Надєїна біля керма «Торпедо». Дебютанта вищої ліги — донецького «Металурга» —очолив Володимир Онищенко.

Як бачимо, в полі зору опинилися колишні зірки київського «Динамо». І в ЦСКА — в центрі уваги вихованці динамівської школи. Колишній головний тренер Володимир Лозинський залишився працювати в армійському колективі, але вже в ролі помічника у Сергія Морозова.

Уболівальники зі стажем добре пам'ятають його за виступами у динамівському дублі, «Зорі», у московському ЦСКА. Ставши тренером, Сергій Юрійович працював зі смоленською «Іскрою», вінницькою «Нивою». Останній сезон провів у Туркменії. Був клубним тренером і консультантом національної збірної цієї центральноазіатської країни.

Тепер поговоримо про гравців. Київське «Динамо» цього разу зазнало мінімальних змін. На трансфер виставлено лише Віктора Леоненка та Юрія Максимова. Поповнився чемпіон лише одним захисником. Валерієві Лобановському впав в око молодий маріуполець Олександр Радченко. Якщо він у славному колективі повторить шлях своїх земляків Віталія Хмельницького та Сергія Балтачі, не заперечуватимемо.

Зберіг бойові порядки «Шахтар». До «Ворскли» прийшло кілька відомих виконавців. Зокрема, Сергій Леженцев, Андрій Зав'ялов, Ігор Костюк та Костянтин Бабич.

Але всі рекорди побив «Дніпро». Вже в першому турі у складі дніпропетровців, крім уже згаданого Парфенова, з'явилися Іван Гецко (викуплений у владикавказької «Аланії») та Сергій Мізін, який відзначився двома м'ячами у ворота «Карпат». Заявлено також Сергія Ковальця та Олександра Паляницю — вони повернулися відповідно з Нідерландів та Австрії.

Окремі клуби, як кажуть, потягло на екзотику. В «Карпатах» тренується футболіст із Гани, а в «Зірці-НІБАС» — кілька нігерійців.

Одне слово, від перемін в очах замиготіло. От якби тільки вони пішли на користь українському футболові. Утім, перший тур чемпіонату засвідчив бойовий настрій учасників. Арбітри не зафіксували жодної нічиєї! Самі перемоги з «сухими» рахунками. І на трибунах було рясно.

В. Б.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою державної податкової адміністрації в Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 7/211-6 про визнання банкрутом СП «Вентура» (юридична адреса: м. Київ, вул. Р. Окіпної, 3); р/р 14467029 в АППБ «Аваль».

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування об'яви.

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою державної податкової адміністрації в Дарницькому районі м. Києва порушив справу № 19/183 про визнання банкрутом ТОВ «Сабіна» (юридична адреса: м. Київ, вул. Сімферопольська, 19, кв.7, розрахунковий рахунок 1467806 у Дніпровській філії АКБ «Таврія».

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування об'яви.

Державна холдингова компанія «Луганськвугілля»

звернулася до національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії за нерегульованим тарифом на території України.

Поштова адреса: Україна, 348000, м. Луганськ, вул. Пермонтова, 1-в. Тел.: 57-62-14, 57-38-73; факс: 57-34-10.

Антрацитовская государственная налоговая администрация сообщает, что Арбитражный суд Луганской области (г. Луганск, площадь Героев Великой Отечественной войны, 3А) возбудил дела о признании банкротами:

1. № 05/101-12/906 — общества с ограниченной ответственностью «Аркос Лтд.» (Луганская обл., Антрацитовский р-н, с. Рафаиловка, ул. Первомайская, 47, р/с 467284 в АК АПБ «Украина»);

2. № 05/100-12/896 — частной фирмы «Пионер Лтд.» (Луганская область, Антрацитовский р-н, п. Нижний Нагольчик, ул. Кирова, 2, р/с 469225 в ПИБ г. Антрацит).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня публикации объявления.

Арбитражным судом Донецкой области возбуждено дело о банкротстве МГПРП № 34 «Овощи-фрукты» (339056, Макеевка, м-н Зеленый, р/с 567321 в УСБ, МФО 334174.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Інститут Росії НАН України повідомляє про свою ліквідацію з 1 вересня 1997 року.

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справи про банкрутство:

№ 561/3 акціонерного товариства закритого типу «Інтер-Авіс» (Кіровоград, вул. Фрунзе, 10; р/р 8467798 ОД Укрсоцбанк, код 22227721);

№ 563/3 малого приватного підприємства «Інтерфрахт» (Кіровоград, пров. Великовисковський, 7/11; р/р 000468018 АПБ «Україна», код 13740810);

№ 562/3 товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Бразерс» (Кіровоград, вул Соколовська, 5; р/р 002467562 Укрсоцбанк, код 13766531);

№ 482/8 товариства з обмеженою відповідальністю фірми «Гудвілл» (Кіровоград, вул. Жовтневої Революції, 16, кор. 1, кв. 50; р/р 467604 Укрексімбанк, код 20630468);

№ 481/8 Кіровоградської універсальної товарної біржі (Кіровоград, пер. Пушкінський, 2/14; р/р 467213 АПБ «Україна», код 13749610);

№ 483/8 спільного україно-австрійського підприємства «Алфета-Система» (Кіровоград, вул. Промислова, 1; р/р 007467362 ОД Укрсоцбанк, код 22211996);

№ 516/3 державного комунального підприємства фірми «Карбід» (Кіровоград, вул. Леніна, 64/53; р/р 000508101 АПБ Україна, код 13741301);

№ 517/3 приватного малого підприємства ВКЦ «Титанік» (Кіровоград, вул. Новоросійська, 5; р/р 246435 в ОД Укрсоцбанк, код 13755912);

№ 515/3 приватної фірми «Ілтон» (Кіровоград, вул. Калініна, 43, кв. 40; р/р 003468763 ОД Укрсоцбанк, код 13763722).

Майнові вимоги кредиторів подаються протягом місяця з дня опублікування оголошення до Арбітражного суду за адресою: вул. Луначарського, 29.

Арбітражний суд Тернопільської області (282021, м. Тернопіль, вул. Острозького, 14а) порушив справу № 999-4 про банкрутство малого підприємства «Фламінго» (юридична адреса: Тернопільська область, Підволочиський район, м. Скалат, вул. Ковпака, 1; р/р 468804 у відділенні АК АПБ «Україна» м. Скалат).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймаються у місячний термін.

Арбітражний суд Тернопільської області (282021, м. Тернопіль, вул. Острозького, 14а) порушив справу № 101/6 про банкрутство Підволочиського приладобудівного заводу (Тернопільська область, смт Підволочиськ, вул. Лисенка, 23, р/р 260901 у Підволочиському відділенні АК АПБ «Україна»).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймаються у місячний термін.

Арбитражный суд Донецкой области возбудил дело № 37/1-246 о банкротстве МЧП «Альма». Адрес: 340096, г. Донецк, ул. Бакинских комиссаров, 17а; р/с 468005 в Ворошиловском отделении № 25 сбербанка г. Донецка, МФО 335106, ОКПО 13504558.

Письменные заявления и имущественные требования к должнику направлять в месячный срок с момента опубликования объявления по адресу: 340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34.

Арбітражний суд м. Києва порушив справи про банкрутство:

1. ТОВ «Кентавр» (м. Київ-156, вул. Курчатова, 15); р/р 00467833 в КФС «Експобанк», філія «Нивки» — справа № 8/199 від 25.06.97 р.;

2. ТОВ «Пілот» (м. Київ, пр-т Маяковського, 2/1, кв.22); р/р 2467273 у Ватутінському ПІБ — справа № 8/201 від 25.06.97 р.;

3. МПП «Дніпротранс» (м. Київ-125, пр-т Маяковського, 17-в); р/р 146827 в Московському ПІБ м. Києва —справа № 8/200 від 25.06.97 р.;

4. ПП «Сабіна» (м. Київ, пр-т Лісний, 12-б); в/р 4545185900 в Укрексімбанку м. Києва — справа № 8/202 від 25.06.97 р.;

5. ТОВ «Стрех Лтд.» (м. Київ-156, вул. Братиславська, 14, кв.53); р/р 1467913 в АБ «Старокиївський банк» —справа № 8/203 від 25.06.97 р.

Арбітражний суд Запорізької області (330001, Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справи про банкрутство:

5/1-438 пансіонату «Агарський мис» (332440, Бердянськ, вул. Макарова, 12; р/р 609429 в АК АПБ «Україна»);

5/1-437 приватної фірми «Соломон» (332440, Бердянськ, бульвар Гайдара, 2, кв. 1; р/р 644293 у КБ «Приватбанк»);

5/1-147 приватного підприємства «Теремок» (332440, Бердянськ, вул. Орджонікідзе, 95, кв. 43; р/р 468398 в АК АПБ «Україна»);

5/1-390 ТОВ «Тетяна» (332440, Бердянськ, Мелітопольське шосе, 50/25; р/р 467250 у КБ «Приватбанк»);

5/2-193 ТОВ «Квазар» (332440, Бердянськ, вул. Промислова, 1; р/р 1467303 у КБ «Укрсоцбанк»);

СП «Клен» (332440, Бердянський р-н, с. Новоасилівка, вул. Леніна, 36; р/р 606011 в АК АПБ «Україна»);

5/2-413 Мелітопольського орендного автотранспортного підприємства—0864 Асоціації «Запоріжагробуд» (332313, Мелітополь, вул. Ломоносова, 132; р/р 561313 в АК АПБ «Україна»);

5/2-432 приватного підприємства «Динотрейд» (332440, Бердянськ, вул. Урицького, 2, кв. 6; р/р 2468961 у БО КБ «Укрсоцбанк»);

5/3-381 Мелітопольської колективної дорожньої пересувної колони № 162 Запорізького обласного міжгосподарського об'єднання «Облагробуд» (332318, Мелітополь, вул. Чкалова, 2; р/р 561407 в АК АПБ «Україна»);

5/2-431 ТОВ «Сигнал-плюс» (332311, Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 68-а, кв. 476; р/р 468143 у МФ КБ Приватбанк);

5/155 ТОО «Кінгз» (Запорізька область, Вільнянський район, с. Матвіївка, вул. Леніна, 2-а; р/р 467552 у ВО АК АПБ «Україна»);

5/1-117 Вільнянського заводу столових виробів ім. Т.Г. Шевченка (Вільнянськ, вул. Червоноармійська, 5; р/р 260021 у Запорізькому регіональному управлінні КБ «Приватбанк»);

5/3-310 ВАТ «Приазовське СМУ» (Пологи, вул. Кар'єрна, 8; р/р 467231 у Пологівському відділенні АК АПБ «Україна»);

5/3-2376 Пологівської міжрайбази (Пологи, вул. Радянська, 1; р/р 460813 у Пологівському відділенні Укрсоцбанку);

5/3-325 ТОВ «Капитель» (Пологи, вул. Карла Маркса, 524; р/р 467 у Пологівському відділенні АК АПБ «Україна»);

5/3-296 ПП «Люкс» (Пологи, вул. Горького, 16; р/р 644002 у Пологівському відділенні Ощадбанку № 3006);

5/3-408 ПП «Марина» (Пологи, вул. Кірова, 99; р/р 644503 у Пологівському відділенні Укрсоцбанку).

Майнові вимоги кредиторів і заяви санаторів подавати до Запорізького арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування оголошення.

Сумно!

Ми не тільки бідні, а й...

Незалежною групою провідних учених Програми розвитку ООН представлено звіт про розвиток людини за 1997 рік. Серед 175 країн світу Україна посідає... 95-е місце. Перші місця належать Канаді, Франції, Норвегії, США і Нідерландам. З країн колишнього Союзу Білорусь посіла «перше» місце — 62-е, Росія — 67-е, Казахстан — 93-є, Грузія — 105-е, Молдова — 110-е.

За рівнем бідності першість належить країнам Африки, розташованим на південь від Сахари, а також Південної Азії. В країнах колишнього Союзу кількість населення, що перебуває за межею бідності, за останні десять років різко зросла — з 4 до 120 мільйонів чоловік.

Усього в світі від недоїдання потерпають 185 мільйонів дітей віком до 5 років. За такого рівня життя третина населення найменш розвинутих країн, а це близько 507 мільйонів чоловік, не доживе навіть до 40 років.

Сергій МЕЛЬНИЧУК, «Голос України»

Дулі на всі смаки

Мешканець Рівного, заповзятливий дачник-садівник Анатолій Григорович купив торік на ринку дві щепи.

— Давно я їх шукав, — казав радісно місцевий Мічурін, коли привіз саджанці на ділянку, — а ще лише натрапив. Груші дулями у нашому селі називають. Ну, тепер головне — добре посадити, щоб прийнялися...

Прийнялися. Та коли на деревцях з'явилися листочки, ентузіаст грушевого компоту захвилювався: листя на вишні, що росла неподалік, було таке самісіньке. Хвилювання виявилося небезпідставне — Анатолій Григорович одержав дві натуральні дулі. Воно й вишні, якщо підійти до ситуації по-філософському, теж на компот вельми придатні, хоча, звичайно, іншого смаку...

Та невдовзі Анатолій Григорович як справжній українець утішився: його сусідка по дачі купила на ринку розсаду солодкого перцю, а зібрала врожай червоного пекучого. Його вродило стільки, що вистачило б на всю область. Сусідка, отже, також одержала дулю. «Тітка ж казала, що перець солодкий і дуже великий...».

Ох, уже ці казання! То десь там, у тих країнах, де чоловіки спритно зав'язують краватку просто на шиї, а не зачепивши її за дверну ручку, то там мовлене комусь слово має вагу. А в нас... Дати слово, навіть чесне, що дурному з горба скотитися. Потім можна сказати: «Ну, розумієш, не вийшло. Хотів зробити, але не вийшло...». У джентльменів «не вийшло» не буває.

Але то у джентльменів, які в наших, скажімо, житлово-експлуатаційних службах чомусь не водяться. «Ви приватизували квартири, — кажуть житловики несвідомим громадянам, — то на здоров'я. Але платити за неї мусите, бо ми і надалі обслуговуватимемо будинки».

І ось у власника квартири Степана Микитовича трапилася «стихія»: посеред ночі у ванній гаряча вода прорвала іржаву трубу. Хтось із сімейства, на щастя, почув підступне хлюпання. У квартирі зчинилася метушня — підставляли виварки і відра, вимочували воду ганчірками... Вранці, а це була неділя, приїхала аварійна служба. Перекрили воду, порекомендували звернутися в понеділок до ЖЕКу і відкланялись.

У понеділок раненько Степан Микитович вже був у житловиків.

— У вас біда, — сказали ті, вислухавши «мореплавця», — а в нас ще більша: цієї ночі вкрали все зварювальне господарство — апарати, балони, шланги, карбід... Не знаємо, що вам і порадити...

— То позичте в іншому ЖЕКу, — порадив Степан Микитович. — Ви бо зобов'язані ремонтувати! Я регулярно плачу за приватизовану квартиру!

Жеківці розводили руками: побачимо, мовляв.

Два тижні Степан Микитович носив з кухні воду, поливав на руки з чашки і згадував своє сільське босоноге, малокупане дитинство. Невістка ставала на дибки, дружина просто бурчала — напруження наростало. Та врешті-решт таки виходив своє: приїхали хлопці-молодці і трубу, щоправда, не так, як було раніше, а навпростець, пробивши дірку у перестінку, приварили. Слава тобі, Боже!..

Ось і так можна отримати дулю. А можна і не так. Можна заколихатися «солов'їним співом» кандидата в депутати, повірити, що він не спатиме і не їстиме, а вдень і вночі дбатиме про нашу грішну душу — і проголосувати. А потім одержати дулю. Під самісінький ніс. Бо кандидатові головне — «проскочити», а там хоч мак не рости... Він за чотири роки аби свої особисті справи злагодити встиг...

... Земляки-українці, поміркуймо, чи не досить уже нам одержувати оті «комбінації» з маком. Ставаймо гідними людьми!

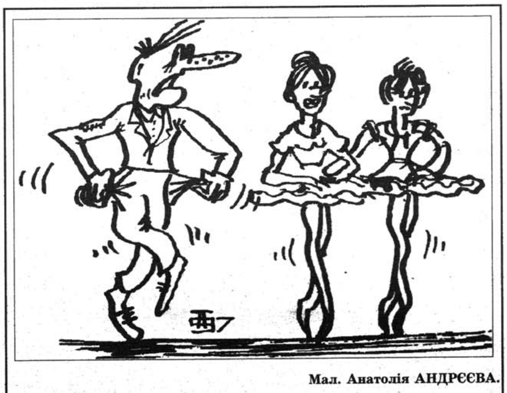
А вибори вже недалечко!

Рівне.

Це цікаво

Не там шукали, панове

З'ясовується, пошуки Тунгуського метеориту майже сто років вели зовсім не там, де він «приземлився». Евенкійські шамани свого часу свідомо дезорієнтували перші пошукові експедиції. Їх послідовники також йшли неправильним шляхом — там, де всі роки велися пошуки, — лише сліди одного з уламків, а сам метеорит упав зовсім в іншому місці. Це стало відомо недавно, але до нового місця вже вирушила спеціальна експедиція.

Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Усміхніться!

Вистачить на двох

Кравець довго міряє матеріал замовника. Той не витримав:

—Переміряєте, щоб і вам вистачило?

—Мені вистачить, хочу, щоб і вам залишилося.

Що краще: сержант чи маршал

Командир взводу сварить солдата:

—Якби ти не пив — сержантом уже був би.

—А я, коли вип'ю, — каже солдат, — маршалом себе відчуваю...

Цирковий номер

Розмовляють двоє друзів:

—Звідки йдеш?

—З цирку. Уявляєш, там є дуже цікавий номер: гола дівчина їде на слоні...

—Справді? Обов'язково піду подивлюся. Вже двадцять років не бачив слона...

Надіслав Олег БОЙКО.
Золочівка
Козівського району
Тернопільської області.

Запитуєте — відповідаємо

Розміри ділянок

Сестра мешкала в селі і мала у власності будинок і земельну ділянку площею 0,4 га. Нещодавно вона подарувала будинок мені. Яка площа земельної ділянки повинна згідно із законом перейти до нового власника?

Василь ЗЕМІВЕЦЬ.
Полтавська область.

Відповідно до ст. 30. Земельного кодексу України у разі переходу права власності на будівлю і споруди разом з цими об'єктами переходить право власності або користування земельною ділянкою без зміни її цільового призначення, якщо інше не передбачено в договорі відчуження будівлі та споруд. За цих умов земельні ділянки надаються в розмірах, передбачених ст. 76 Земельного кодексу України.

Статтею 76 ЗкУ встановлено такі розміри ділянок для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка): у сільських населених пунктах — 0,25 га, селищах міського типу — 0,15 га, а для членів колективних сільськогосподарських підприємств і працівників радгоспів — не більш як 0,25 га, у містах — 0,1 га.

Марина КОВАЛЬЧУК,
юрисконсульт.

Строката посмішка

На Заході з'явилася нова мода — виготовлення татуїровки на зубах. Коштує близько сотні доларів і тримається на зубах від одного дня до кількох років — за бажанням клієнта. Художники-стоматологи відмовляють клієнта лише від татуїровки зеленого кольору. Вони дуже схожі на застряглий у зубах шматочок зеленого салату, і може бути враження, що носій татуїровки не чистить зуби. Інша річ — людина із драконом на різці: одразу видно, що вона охайна і дбає про зуби.

Циліндру — 200 років

Лондонські капелюшники брати Рей і Дерек Корн володіють чи не єдиною у світі майстернею, де циліндри до цього часу виготовляють вручну. Нещодавно брати відзначили 200-річчя циліндра. Уперше цей капелюх надів 13 січня 1797 року саме лондонський майстер Джон Хетерінгтон. З'явившися в такому дивному вбранні на вулиці, він був негайно заарештований за намір внести смуту в умонастрої скромних громадян.

Пухнасті психотерапевти

У Тунісі є повір'я, що кіт ліпше, ніж ліки, зніме всі тривоги, печаль, подарує людині душевний спокій. Тому тут у кожному готелі — ціла котяча колонія. Їх годують, доглядають за ними — відповідно до їх високої місії лікувальників людських стресів. У кожного такого кота кінчик лівого вуха надрізано, і це означає, що в нього є всі належні щеплення і він перебуває під постійним наглядом ветеринара. Тож якщо вам необхідно підлікуватися, сміливо беріть кота на руки, в ліжко, на плечі — він стерильно чистий, дуже турботливий і ласкавий. Справжній психотерапевт!

Міни під колією

Небезпечним виявилося прокладання водогону біля вокзалу залізничної станції Пантаївка поблизу Олександрії. Виймаючи грунт, машиніст екскаватора почув скрегіт, зупинив агрегат й кинувся до ковша. Там лежала іржава німецька протипіхотна міна. Неподалік у траншеї була ще одна. А далі — залишки ящика, в якому зберігалися смертоносні боєприпаси. Майже понад півстоліття під рейками залізниці пролежали міни, над якими пройшли сотні тисяч ешелонів. Викликані на місце події сапери знайшли ще одну, яку разом з іншими ліквідували.

Микола СИДЯКІН.
Олександрія
Кіровоградської області.

Фото з конверта

То що, полетіли?

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 246251.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311128.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.